

OM 027702

Nevelési Programja

Tompa, 2025.

Tartalomjegyzék

1.Bevezetés.....	5
1.1 Jogszabályi háttér.....	5
1.2 Az intézmény általános információi.....	6
1.3 Az intézmény bemutatása.....	7
1.4 Az óvoda küldetésnyilatkozata	7
1.5 Gyermekkép, óvodakép.....	7
1.5.1. Gyermekkép.....	7
1.5.2 Az óvoda alapfeladatai.....	8
1.5.3 Az óvoda célkitűzései	9
1.6. A nevelési program megvalósításának személyi feltételei.....	10
1.7 A nevelési program megvalósításának tárgyi adottságai és feltételei.....	11
1.8 A nevelési program megvalósítását támogató eszközök	11
2.Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései	12
2.1 Nevelési feladatok, tevékenységek.....	12
2.1.1 A gyermek személyiségének fejlődése	12
2.1.2 A közösségi életre való felkészítés	13
2.1.3 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése	13
2.1.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlődésének dokumentálása.....	15
3.A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	15
3.1 A szociálisan hátrányos helyzet kiváltó okai	15
3.2 Az óvoda feladatai	15
3.3 Az óvodai fejlesztő program (integráció)	16
3.4 Az óvodapedagógusok feladatai	17
3.5 Az esélyteremtési illetményrészhez kapcsolódó tevékenységek.....	18
4. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	18
5. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái.....	21
5.1 A kapcsolattartás formái, módjai	21
5.1.1 Az óvoda és a szülő kapcsolatai.....	21
5.1.2 Az óvoda és más intézmények kapcsolata	22
6. Egészség- és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek	23
6.1 Feladataink:	24
6.2 Együttműködés a szülőkkel:	24
6.2.1 Tevékenységek	24
6.2.2 A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére	24

7. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	25
7. Az óvoda tevékenység formái	26
8.1 A játék.....	26
8.1.1. A játék értelmezése.....	26
8.1.2 Célunk.....	27
8.1.3 Az óvodapedagógus feladatai.....	27
8.1.4 A differenciált fejlesztés feladatai	28
8.1.5 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére	28
8.2 Munka jellegű tevékenységek.....	29
8.2.1 Célunk.....	29
8.2.2 Az óvodapedagógus feladatai.....	29
8.2.3 A differenciált fejlesztés feladatai	30
8.2.4 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:.....	30
8.3 Verselés, mesélés.....	31
8.3.1 Célunk.....	31
8.3.2 Az óvodapedagógus feladatai.....	31
8.3.3 A differenciált fejlesztés feladatai	32
8.3.4 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére	32
8.4 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	33
8.4.1 Célunk.....	33
8.4.2 Az óvodapedagógus feladatai.....	33
8.4.3 A differenciált fejlesztés feladatai	34
8.4.4 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére	34
8.5 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	34
8.5.1 Célunk.....	35
8.5.2 Az óvodapedagógus feladatai.....	35
8.5.3 A differenciált fejlesztés feladatai	35
8.5.4 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére	36
8.6.Mozgás	36
8.6.1 Célunk.....	37
8.6.2 Az óvodapedagógus feladatai.....	37
8.6.3 A differenciált fejlesztés feladatai	37
8.6.4 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére	37
8.7 A külső világ tevékeny megismerése	38
8.7.1 Célunk.....	38
8.7.2 Óvodakert	39

8.7.3 A differenciált fejlesztés feladatai	39
8.7.4 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére	40
8.8 Tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	41
8.8.1 Célunk.....	41
8.8.2 Az óvodapedagógus feladatai.....	41
8.8.3 A differenciált fejlesztés feladatai	41
8.8.4 A tanulás lehetséges formái az óvodában	41
8.8.5 Az óvodapedagógus tevékenysége a tanulás irányítása során	41
8.8.6 A fejlődés várható eredménye	42
8.9 Boldog óvoda program.....	42
8.10 „Biztonságos Óvoda”	43
9. Az óvoda hagyományos ünnepei.....	43
9.1 Célunk	44
9.2 Az óvoda feladatai	44
9.3 Fontosabb ünnepek és jeles napok.....	45
10. Az óvodai élet megszervezése	46
10.1 A nevelési év rendje.....	47
10.2 Az óvoda napirendje.....	47
10.3 A napirend időkeretei	48
10.3.1 Kiscsoportban.....	48
10.3.2 Középső csoportban.....	48
10.3.3 Nagycsoportban.....	49
10.4 Étkeztetés	49
11. Mérés, értékelés az óvodában	50
12. Az iskolaérettség elérést támogató munka	52
13. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek.....	52
13.1 A tanügyigazgatást támogató munka.....	52
13.2 A pedagógiai munka eredményességének értékelése.....	52
13.2.1 Intézményi önértékelés	52
13.2.2 A TÉR működtetésének támogatása	53
13.3 A pedagógiai munka fejlesztése	53
14. Legitimációk	54
14.1 A Nevelési Program elkészítése és nyilvánossága	54
14.2 Nevelőtestület	55
14.2 Szülői Szervezet.....	56
14.3 A fenntartói legitimáció.....	57

1. Bevezetés

1.1 Jogszabályi háttér

- Magyarország Alaptörvénye
- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzési rendszeréről
- 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/A_Sajatos_nevelési_igényü_gyermekek_ovodai_nevelésenek_irányelve.docx
- Az intézmény hatályos Alapító Okirata (utolsó módosítás: 2024. május 30.)

1.2 Az intézmény általános információi

Az intézmény neve	Bokréta Önkormányzati Óvoda és Bölcsőde
Az intézmény székhelye:	6422 Tompa, Szentháromság tér 16.
	óvoda
Telephely	6422 Tompa, Táncsics utca 1/C
	bölcsőde
Oktatási azonosító	027702
KSH azonosító	16640928-8510-322-03
Az intézmény adószáma	16640928-1-03
Az intézmény PIR száma	632791
Az intézmény KRID száma	651036167
Az intézmény bankszámlaszáma:	11732064-16640928-00000000
Fenntartójának neve:	Tompa Város Önkormányzata Képviselő-testülete
Fenntartójának székhelye:	6422 Tompa, Szabadság tér 3
Az intézmény működési területe, felvételi körzete (székhelyén)	Tompa város közigazgatási területe
Az óvodában	óvodai nevelés
Telephelyen	bölcsődei ellátás
Az intézmény gazdálkodása	Önállóan működő költségvetési szerv, gazdálkodási feladatait a Tompa Város Polgármesteri Hivatala látja el
Óvodai létszám	150 fő
Az intézmény típusa	köznevelési intézmény
	többcélú: óvodai nevelés, bölcsődei ellátás

1.3 Az intézmény bemutatása

Tompa Bács-Kiskun megye déli részén, a szerb határ mentén fekszik. Szórt település, a főút mellett, kb. 12 km hosszan helyezkedik el, ezért a távollakó gyerekek iskolabusszal járnak óvodába, iskolába. A nemzeti méretű elszegényedés, felgyorsult élettempó, a családi élet válsága városunkban is jól látható. Nálunk is egyre nő a nehezen kezelhető, személyiségproblémával küszködő gyermekek száma.

A megváltozott körülmények maguk után vonják, az új helyzethez való alkalmazkodás igényét. A gyermeknevelésben a hangsúly áttevődik a rohamosan változó világhoz való alkalmazkodóképesség kifejlesztésére, a kiegyensúlyozott személyiség megalapozására, az egyoldalú intellektuális fejlesztéssel szemben.

A gyermekek nevelése elsősorban a szülő joga, kötelessége, de a család egyre kevésbé tudja betölteni eredeti funkcióját. Tapasztalatlan, elbizonytalanodás figyelhető meg, a családi nevelésben. Nevelőtestületünk ezt felismerve vállalkozott az országos irányelvekre épülő, az új igényeket, ismereteket figyelembe vevő, de a múlt értékeit is átmentő nevelési gyakorlat kidolgozására.

A köznevelési tevékenység, az óvodai nevelés a székhelyen történik, míg a szociális tevékenységek körébe tartozó bölcsődei ellátás a telephelyen történik. A nevelés nyelve magyar, s az intézményben van lehetőség hittan oktatására is.

1.4 Az óvoda küldetésnyilatkozata

Óvodánkban a mindenkor hatályos jogszabályok, s meglévő tapasztalataink szerint neveljük a gyermekeket. Célunk a nevelés minden területén az egészséges, harmonikus személyiségfejlesztés, az általános, életkori egyéni és speciális nevelési szükségletek kielégítése. Pedagógiai feladatainkat a mozgásra és játékokra alapozva szervezzük meg. Arra törekszünk, hogy gyermekeink számára nyugodt, szeretetteljes légkör és jó személyi, tárgyi feltételeket biztosítsunk.

1.5 Gyermekkép, óvodakép

A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézményeként - a család elsődlegességét tiszteletben tartva - kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be a nevelésben, a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételtől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy településünkön lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkezik

1.5.1. Gyermekkép

A gyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény, melynek fejlődését a belső érés sajátos törvényszerűségei, genetikai adottságok, valamint a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. A gyermek ugyanakkor fejlődő személyiség, akinek életkoronként, életkori szakaszonként és egyenként változó testi, lelki szükségletei vannak, melyek kielégítésében, a személyiség formálásban az őt körülvevő környezetnek meghatározó szerepe van.

1.5.2 Az óvoda alapfeladatai

Olyan óvodai életet kívánunk megvalósítani

- ahol a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.
- ahol minden gyermek egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesül, meglévő hátrányai csökkennek, és ahol nincs helye semmiféle előítélet kibontakozásának.
- ahol a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- ahol pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakít ki.
- ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra.
- ahol a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, egyéni készségeinek és képességeinek kibontakozását; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni - életkorhoz igazodó alakítását.
- ahol figyelnek a gyermeki jogok, és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartására, az egyenlő hozzáférés biztosításával.
- ahol érvényesülnek az újító pedagógiai törekvések.
- ahol az óvoda közvetlenül segíti az iskolai közösségbe való beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- ahol az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.
- ahol a tevékenységeken keresztül emberi értékeket közvetítenek, gondoskodnak az életkorhoz a fejlettségéhez és a gyermek szükségleteihez igazodó műveltség tartalmáról, és a gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
- ahol esztétikus, otthonos, tiszta környezetben, szeretetteljes, derűs légkör uralkodik és a gyermekeket tisztelet, elfogadás, megbecsülés övezi.
- ahol gondoskodnak a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a nyugodt, szabad légkörben megvalósuló, mással nem helyettesíthető játékokra.
- ahol és a teljesítménykényszertől mentes, érésen alapuló fejlődés- fejlesztés valósul meg.
- ahol az eltérő fejlődési ütemhez igazodó, testre szabott bánásmóddal, egyéni ütemben bontakoznak ki a gyermekek képességei.
- ahol a nevelési, tanulási folyamat a természetes élethelyzetekben végzett tevékenységek útján valósul meg, és a nevelők - a témakörök sokoldalú megközelítésével - a felfedező ismeretszerzés megvalósítására, az önálló gondolkodás képességének kifejlesztésére törekszenek.
- ahol legfőbb értékek az egymás iránti szeretet, tisztelet, az együttműködő készség, a toleráns viselkedés, a fejlődésre törekvés, az akarat, a próbálkozás.
- ahol jó szándékú, segítőkész hozzáállással sikerül megnyerni a szülők bizalmát és megvalósul a családdal való szoros együttműködés.
- ahol alkotó, bizalomra, együttműködésre alapozott egységes nevelőtestület tevékenykedik, és megvalósul a pedagógusok módszertani szabadsága, önállósága.
- ahol a sajátos nevelési igényű gyermekek együtt nevelkednek a többiekkel, és felzárkóztatásuk képességeikkel összhangban történik.

- ahol a nemzetiséghez tartozó vagy hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migránsok) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítja az önazonosság megőrzését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.
- ahol az óvodapedagógusok és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája is hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.
- ahol a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését speciálisan képzett szakember végzi.
- ahol megvalósulnak a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó és a migráns gyermekekre vonatkozó nevelés célkitűzései, és lehetőséget biztosítanak arra, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.
- Minden gyermekre kiterjedő, szükség szerint az adott családhoz igazodó, folyamatos gyermekvédelmi tevékenységet végzünk.
- Munkánk során a fenntartói és a szülői elvárásoknak megpróbálunk megfelelni; az új szakmai kihívások teljesítése érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük az új pedagógiai eredményeket, ajánlásokat, és folyamatosan tovább képezzük magunkat.

1.5.3 Az óvoda célkitűzései

- A gyermek életkori sajátosságainak és egyéni fejlődési ütemének megfelelő személyiségfejlesztés
- A kompetencia alapú óvodai nevelés működése.
- A családdal való együttnevelés.
- A hátrányok csökkentése.
- A kreativitás, önkifejező képesség fejlesztése.
- A nemzeti és etnikai hovatartozás tudatának erősödése, önazonosság kialakulása, megőrzése.
- Az óvodáskor végére a gyermekben alakuljanak ki a következő életszakaszba (kisiskolás kor) való átlépés feltételei.

1.6. A nevelési program megvalósításának személyi feltételei

szakképzettség / munkakör	diplo ma	pedagógus fokozat	másoddiplomával vagy szakvizsgával rendelkezik	Érettségi	Dajkaképző
Főigazgató	X	1 fő, ped2	1 fő		
Főigazgató-helyettes	X	1 fő, ped2	-		
felsőfokú óvodapedagógus, gyakornok	-	-	-		
pedagógus I.	X	5 fő	2 fő		
pedagógus II.	X	4 fő	1 fő		
mester-pedagógus	-	-	-		
dajka	-	-	-	6/1	6
pedagógiai asszisztens	-	-	-	2	
adminisztratív óvodatitkár, könyvelő	-			1	
technikai dolgozó ebédosztó, takarító, udvaros	-	-	-	-	-
ÖSSZESEN		10	4	4	6

Óvodánkban a 2024/2025-ös nevelési évben 10 pedagógus dolgozik teljes köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban. 2025. augusztus 31-én 1 főnek magasabb az életkora 55 évnél, ezért a Púétv. 70. § rendelkezései alapján ő mentesül a kötelező pedagógus-továbbképzésben való részvételi kötelezettség alól.

1 fő 2021 június 28-án szerzett diplomát, neki a továbbképzési ciklusa 2026.június 29-én kezdődik.

Ezen adatok szerint a 2025. szeptember 1-jén kezdődő és 2030. augusztus 31-ig tartó továbbképzési ciklusban várhatóan 8 pedagógus számára kell biztosítani a kötelező pedagógus-továbbképzésben való részvétel lehetőségét.

1.7 A nevelési program megvalósításának tárgyi adottságai és feltételei

Helyiségek	darabszám
csoportszoba	6
fejlesztő helyiség	1
tornaszoba	1
sószoba	1
udvar	1
kert	1
KRESZ pálya	1

Az óvodánk az elmúlt 5 évben hatalmas felújításon ment keresztül.

A tálaló konyhák, mosdók teljes felújítása megtörtént. A csoportszobák festése megtörtént.

Minden csoportszoba új bútorzatot, szőnyeget, függönyt kapott, 1 csoportba redőnyök lettek felszerelve.

3 csoportunk D100 géppel rendelkezik.

Játék és fejlesztőeszköz táruink kimagasló. Báb ellátottságunk kimagasló.

IKT-s eszköz ellátottságunk kimagasló, van okos táblánk, valamint laptopok, táblagép, projektor /3 db/ áll a rendelkezésünkre.

Tornaszobánkban mindenféle mozgásfejlesztő eszköz megtalálható, valamint egy falat mászófal borítja.

Az udvari játékok 60 % cseréje megtörtént.

Udvarunkon KRESZ-pálya található, futó biciklikkel, rollerek, motorokkal és kerékpárokkal, valamint jelzőlámpával is fel van szerelve.

Kertünkben minden csoportnak van magaságyása, valamint van egy lepke kertünk és vannak bogárhôtelünk is.

1.8 A nevelési program megvalósítását támogató eszközök

A rendelkezésre álló eszközök teljes mértékben segítik a kitűzött célok és vállalt feladatokat megvalósítását. Az intézmény rendelkezik minden előírt eszközzel, a megfelelő számban.

A pedagógiai munka zavartalansága érdekében fontosnak tartjuk:

- a gyermekek optimális fejlődését segítő tárgyi környezet kialakítását
- a meglévő tárgyi felszereltség óvását
- a játékeszközök, a tanulási folyamathoz, a gyermeki személyiség fejlődéséhez szükséges eszköztár további bővítését
- a könyvállományunk bővítését (mesekönyvek, szakkönyvek)
- az épületek állagának megőrzése érdekében minden évben egy-egy terület felújítását, korszerűsítését, ebben az intézmény szerencsére jól áll.

2. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

Komplex nevelés keretében teremtjük meg annak a lehetőségét, hogy a játékon, a művészeteken, az alkotómunkán, saját gyermeki tevékenységeken keresztül váljanak gyermekeink a társadalom értékes tagjaivá. Biztosítjuk a gyermeki személyiség iránti tiszteletet, elfogadást, szeretetet, megbecsülést, a bizalmat.

Szeretetteljes, derűs, vidám, élményekre épülő, tevékenységre ösztönző, ingergazdag környezettel várjuk a gyermekeket.

Támazkodunk a gyermekek ismereteire, tapasztalataira, élményeire. Azt valljuk, hogy a nevelés-oktatás az elmélet és a gyakorlat egységében valósul meg.

A nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez és a keresztény értékrendhez kell igazodniuk.

A szabad játék, a tevékenységeken keresztül a gyermeki személyiségfejlődés, a gyermek egyéni képességeinek kibontakoztatása alapvető.

Fontos feladatunk az otthonról hozott hátrányok megszüntetése, illetve a tehetséggondozás.

Mindent megteszünk azért, hogy megteremtsük az esélyegyenlőséget. Az alapelvek megvalósulása érdekében az óvodai közösségünk arra törekszik, hogy az érzelmi biztonságon keresztül nyújtsunk teret a testi-lelki, értelmi, közösségi fejlődésnek.

2.1 Nevelési feladatok, tevékenységek

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek gondozása, testi, lelki szükségleteinek és mozgásigényének kielégítése, az egészséges életmód és a környezettudatos magatartás alakítása, az érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés, a szokás és normarendszer kialakítása, az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

2.1.1 A gyermek személyiségének fejlődése

A gyermek személyiségét érzelemvilága, szocializációja, mozgása, értelmi képességei, kommunikációja jellemzi.

A gyermek személyisége a beszéd által kibontakozik, szociálisan fejlődik. Minden beszédhangot tisztán ejt, megfelelő nyelvi formákat alkalmazva tud kérdezni.

Figyelmesen, nyugodtan meghallgatja és megérti mások mondanivalóját.

Beszédét személyiségének, és az aktuális helyzet által kiváltott érzelmeinek megfelelő természetes gesztusokkal, arcjátékkal kíséri.

Páros és csoportos beszédhelyzetben megfelelő beszédfordulatokkal és viselkedési formákkal teremt meg és tart fenn kapcsolatot. Kialakul a beszédfigyelme. Képes figyelemösszpontosításra, a problémamegoldó, kreatív gondolkodásra.

2.1.2 A közösségi életre való felkészítés

Az a feladatunk, hogy a gyermekek ismerjék és betartsák a közösségi élet szabályait és az erkölcsi normákat.

Ennek érdekében mindent megteszünk a közösségi életre nevelésben a közösségi tudat kialakítására. Megfelelő szokásrendszert alapozunk.

Ehhez elengedhetetlen az erkölcsi tulajdonságok megismerése, a döntési képesség fejlesztése, a segítőkész, figyelmes, empatikus, önzetlen magatartási formák megalapozása, a kulturális környezet iránti érdeklődés felkeltése, pozitív viszony kialakítása. Fontos a természeti környezet iránti érdeklődés felkeltése, pozitív viszony kialakítása. Elengedhetetlen a munkára nevelés, valamint ezzel együtt a figyelmezett magatartás kialakítása is.

2.1.3 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése

Természetesen – általános értelemben - gyermekek mindegyike kiemelt figyelmet érdemel, azonban az érvényes jogszabályok pontosítják a kiemelt figyelem kategóriáját. Így kiemelt figyelmet igénylő gyermek a különleges bánásmódot igénylő gyermek, közöttük is a sajátos nevelési igényű gyermek, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek. Azután a kiemelten tehetséges gyermek, és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, végül a tartós gyógykezelés alatt álló gyermek.

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

Az egyéni fejlesztéseik a megfelelő kategóriák szerint történhet. Van olyan fejlesztési feladat, amelyet a csoportban, s van, amelyet egyéni fejlesztéssel kell megoldani. Nagyon fontosnak tartjuk a személyiség a legnagyobb fokú tiszteletben tartását, és azt, hogy minden érintett tudja, tudatos óvodapedagógiai tevékenység szükséges a hátrányok csökkentéséhez, az adott problémák korrekációjához, esetleges prevenciójához, mely az óvodavezető, az óvodapedagógusok és a teljes alkalmazotti kör kötelessége és felelőssége.

Sajátos nevelési igényű gyermek

A befogadó, inkluzív szemlélet alapján a kiemelt figyelmet igénylő sajátos nevelési igényű gyermek lehetőség szerint egész nap, a csoport minden tevékenységében jelen van, részt vesz. Éppen ezért fontos, hogy integrálhatóságát szakvélemény támassza alá. Ha tudunk pedagógiai asszisztent biztosítani az adott csoportban, ahova a kisgyermek jár, akkor őt az óvodapedagógus irányítja a gyermekkel való foglalkozásban.

A gyermek nevelése során tudatosan koncentrálnunk arra, hogy ne csak a problémáival foglalkozzunk, hanem az erősségeit, a pozitívumait is feltárjuk, beépítsük a közösség életébe, erősítsük a gyermek saját személyiségét ezeken keresztül.

A gyermek fejlesztésében részt vevő összes szakember (óvodapedagógus, logopédus, gyógypedagógus, pszichológus stb.) együttműködése, tapasztalatcseréje, rendszeres egyeztetése szükséges ahhoz, hogy az optimális és harmonikus lehessen a gyermekkel való foglalkozás, a gyermek időbeosztása, biztonságérzetének biztosítása. A szakembereknek lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermeket a saját csoportjában is megfigyelhessék, minden esetben a szülő tudtával és beleegyezésével.

A szülőkkel való együttműködés során figyelembe vesszük, hogy bizonyos esetekben a család szintén sajátos bánásmódot igényel, több megbeszélést, figyelmet kell szentelnünk a bizalmi légkör, az együttműködés kialakítása érdekében. Szoros együttműködésre törekszünk. Megteremtjük a szükséges feltételeket, eszközkészletet, humánerőforrást. Biztosítjuk a differenciálás elsőlegességét. Elvárásainkat a gyermek egyéni fejlődési üteméhez igazítjuk. Konzultálunk a fejlesztőpedagógussal, gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, szakszolgálatokkal (team munka) a szakvéleményben megadott területeken. Az utánzásos és szociális tanulás lehetőségét biztosítjuk.

Alapító Okiratunk alapján vállaljuk SNI gyermekek integrálását csoportjainkba. Felvételüknél mindig egyedi módon vizsgáljuk meg, hogy tudjuk-e biztosítani a megfelelő fejlesztést, szakembereket a gyermek számára. Óvodapedagógusainkat a SNI gyermekek szakszerű ellátásában, fejlesztésében, gyermekközösségbe való befogadásában gyógypedagógus szakemberek segítik, illetve ők végzik a gyermekek fejlesztését a szakértői bizottság által meghatározott területeken.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

A BTMN gyermek egyéni fejlesztését a csoportban az óvodapedagógus a pedagógiai kompetencia határokon belül fejleszti

A kiemelten tehetséges gyermek

A tehetség gondozás célja óvodánkban az érdeklődés, a kimagasló képességek erősítése.

Az óvodáskorban másképp kell hozzáállni a tehetség felismerésének, fejlesztésnek kérdésköréhez, mint iskolás korban. A felismerést, a tehetség megmutatkozásának lehetőségét, a tehetségcsíra felismerését a komplex környezet kialakításával, a párhuzamosan felkínált széles tevékenységrepertoár elérhetővé tételével tudjuk biztosítani. Az óvodai tehesség gondozás legfontosabb eleme ezeknek a feltételeknek megteremtése a napi szabad játék időszakába ágyazva.

Ha egy gyermek esetében valamilyen területen erős motiváltságot, érdeklődést tapasztalunk, a saját csoportjában, a megszokott szociális környezetében teret adunk annak, hogy az esetlegesen kibontakozó tehetség rögtön a közösség építésére is szolgáljon. A gyermekközösséget szocializáljuk a társak motivációinak, többletképességeinek, érdeklődéseinek befogadására, értékelésére, közös kinccsé tételére.

Feladataink ezen a területen: A nevelőtestületen belül teret biztosítunk ahhoz, hogy ki-ki valamilyen tehetségterületen képezze magát, s az így szerzett tudásával állítson össze gazdagító ötleteket, módszergyűjteményt, eszközbeszerzésre vonatkozó javaslatokat. A tehesség gondozás fontos bázisa a nevelőtestületen belüli tudásmegosztás.

A csoportszobák és a szertár felszerelésében, az eszközfejlesztésben megjelenhetnek a különböző tehetségterületek. A csoportszobák kialakítása, berendezése során fizikailag is biztosítunk teret a tehetségterületekhez kapcsolódó tevékenységeknek (pl. mesesarok, zenepolc, kézműves kuckó, „kis kutató” kuckó, mozgásos játékok).

Ha egy gyermekben valóban rendkívüli és ritka tehetség-megnyilvánulásokat tapasztalunk, vagy erre utaló jeleket észlelünk, akkor a szülők bevonásával megkeressük az ő gondozásához szükséges szakmai segítséget - szűrés, többletfoglalkozás.

2.1.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlődésének dokumentálása

Az óvodapedagógus az egyéni fejlődés nyomon követésére kialakított fejlődési naplóban dokumentálja a gyermek állapotát, a szükséges tennivalókat. A csoportnaplóban a tervezésnél, értékelésnél mindig figyelemmel vagyunk a gyermekekre.

Egyéni fejlesztési tervet a gyermekkel foglalkozó gyógypedagógus készít.

A bejegyzés a gyermekek egyéni fejlődési naplójában történik. A nevelőmunka és a tevékenységek tervezésénél a csoportnaplóban. Egy-egy figyelemre méltó jel rögzítése a csoportnapló „napi feljegyzések” rovatában

3. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az a célunk, hogy megfelelő mennyiségű és időtartamú óvodai nevelést adjunk a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére.

3.1 A szociálisan hátrányos helyzet kiváltó okai

Számos kiváltó okkal találkozni, óvodánk környezetében a leggyakoribbak a környezeti és anyagi okok. Éppen ezért feladatainkat is ezekben az irányokban találhatjuk meg.

A legfontosabb, hogy minél hamarabb tudomást szerezhessünk a helyzetről, megfigyeléssel, anamnézissel, családlátogatással. Amennyiben feltártuk az okokat, célzott segítséget, támogatást tudunk nyújtani, nyilván a lehetőségeinkhez mérten. Ilyen segítség, támogatás nagyon sokféle lehet, az óvodánkban, tapasztalataink szerint, a későbbiekben részletesen ismertetett mentoráló-támogató segítség a leghatékonyabb.

3.2 Az óvoda feladatai

Az óvoda feladata, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára biztosítsa az esélyegyenlőséget, a felzárkóztatást. A gyermekek képességeinek kibontakoztatása eleve a hátrányok csökkentését jelenti.

Szervezési feladataink közé tartozik a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának a támogatása, a védőnői hálózattal együttműködve, az integrációt elősegítő csoportalakítás (arányos elosztás a csoportokban, jogszabályi előírások betartása) az igazolatlan hiányzások minimalizálása naprakész nyilvántartással, nyomon követéssel, családlátogatással. Pedagógiai munkánk kiemelt része, hogy az az óvodába lépéskor részletes anamnézis készüljön, akár családlátogatással, ezzel is segítve az érzelmi, erkölcsi közösségi nevelést, beilleszkedést. Az értelmi nevelésben kiemelten fontos az egyéni, személyre szabott fejlesztés, a megfelelő kommunikáció kialakítása, támogatása (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszédhallás, nonverbális kommunikáció).

E munkában komoly feladatok hárulnak a gyermekvédelmi felelősre, akinek feladata a gyermekvédelmi feladatok koordinálása a gyermekvédelmi törvényben meghatározottak alapján, gyermekvédelmi munkaterv, beszámoló készítésével, megjelölve a konkrét tevékenységeket a felelőssel együtt. Feltétlenül szükségesnek tartjuk - visszatérően - az óvodapedagógusok tájékoztatását a gyermekvédelmi feladatokról, a jogszabályi előírásokról és módosításokról. A koordinációs tevékenység segíti az óvoda pedagógusainak gyermekvédelmi munkáját. Ezeken túl, rendszeres kapcsolatot tart a gyermekjóléti szolgálattal, szakszolgálatokkal, gyámhivatallal, egészségügyi intézményekkel, s veszélyeztetettség észlelése esetén kezdeményezi a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó intézményekkel, hatóságokkal való kapcsolat felvételét, jelzéssel él a család és gyermekjóléti szolgálat felé és – az óvodavezetővel - hatósági intézkedést kezdeményez.

3.3 Az óvodai fejlesztő program (integráció)

Az óvoda pedagógiai rendszerének kiindulópontja, hogy a gyermekek közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiségek széles dimenzióiban írhatók le, és nem korlátozhatók a tevékenységformákban megmutatkozó különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem a nevelési-tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit.

Ugyanilyen fontos igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit feltárni, s megismerve azokat, nevelni. Nevelésünk, oktatásunk igazodik a gyermekhez, és ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek gyermekeink részesei.

Ha integrációs nevelésünk ezt a célt eléri, működőképpé válik. Intézményünk a kialakított struktúrát pedagógiai programunkkal és ennek megfelelő tartalmakkal töltötte meg.

Az Intézmény a hátrányos helyzetű gyermekek számára, a miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program szerint, óvodai fejlesztő programot szervez.

Az óvodai fejlesztő programban az a gyermek vehet részt, aki a jogszabályok alapján, hátrányos helyzetűnek minősül.

Az óvoda igazgatója felveheti az óvodai fejlesztő programba azt a gyermeket is, aki nem hátrányos helyzetű, feltéve, hogy a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. Az így felvehető gyermekek létszáma azonban nem haladhatja meg – tört létszám esetén felfelé kerekítve – az adott csoportba felvett, óvodai felkészítésben részt vevő gyermekek létszámának tizenöt százalékát.

Az óvodai fejlesztő program keretében – a gyermek igényéhez igazodva – biztosítja az óvoda

- a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet,
- az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, amelyek a gyermekek óvodai nevelése során a szülőket támogatják, és a gyermekek számára szolgáltatásokat biztosítanak.

3.4 Az óvodapedagógusok feladatai

A fejlesztő program keretében a pedagógus feladata a személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató programnak megfeleltethető tevékenységek megvalósítása, így:

- egyéni fejlesztési terv készítése és ennek alapján történő képességfejlesztés, együttműködést támogató, szociális képességeket fejlesztő módszerek alkalmazása a gyermekek nevelésében,
- a gyermek fejlődését segítő más szakemberekkel történő együttműködés, a gyermekek differenciált, fejlesztő értékelése, a családjaikkal történő rendszeres kapcsolattartás.

Az óvodai fejlesztő program szervezésének jogszabályi feltételei vannak.

Alapfeltétele, hogy az adott nevelési évben az óvoda, tagóvoda felvételi körzetében élő, óvodás korú hátrányos helyzetű gyermekeknek korcsoportonként legalább hetven százaléka részt vesz az óvodai nevelésben, továbbá az óvodában, tagóvodában a hátrányos helyzetű gyermekek aránya – tört létszám esetén felfelé kerekítve – eléri a tíz százalékot.

Amennyiben az óvodában, az adott feladatellátási helyen korcsoportonként több párhuzamos csoport működik, a hátrányos helyzetű gyermekek létszámának a csoportba járó gyermekek létszámához viszonyított aránya és a párhuzamos csoport ugyanezen aránya közti eltérés nem haladhatja meg a huszonöt százalékpontot. E rendelkezést vegyes csoportok között is alkalmazni kell abban az esetben, amennyiben az adott feladatellátási helyen több vegyes csoport működik. Vegyes csoport esetében a vegyes csoportba járó hátrányos helyzetű gyermekek aránya és az óvoda, tagóvoda egészében a hátrányos helyzetű gyermekek aránya közötti eltérés nem haladhatja meg – tört létszám esetén felfelé kerekítve – a huszonöt százalékpontot.

Az óvodai fejlesztő programban részt vevő gyermek – a miniszter által kiadott program szerinti egyéni fejlesztési terv alapján történő – haladását, fejlődését, továbbá az ezeket hátráltató okokat az egyéni fejlesztésben résztvevő pedagógusok legalább háromhavonta értékelik.

Az értékelésre meg kell hívni a gyermek szülőjét és indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság, valamint a nevelési tanácsadást végző pedagógiai szakszolgálat képviselőjét.

Tehát egy gyermekről az anamnézis alapján készül egy alap adatfelvétel, majd egy egyéni fejlesztési terv, s ez utóbbit a készítésekor, továbbá negyedévente a szülő is megismer, s ezt aláírásával igazolja.

Az óvodai fejlesztő programot az intézmény a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló miniszteri rendeletben erre kijelölt szervezet szakmai támogatásával szervezi meg.

3.5 Az esélyteremtési illetményrészhez kapcsolódó tevékenységek

A vonatkozó jogszabályok alapján, az óvodai fejlesztő programban való pedagógusi tevékenységek ideje a Púétv. 76. § (1) bekezdése szerinti általános teljes napi munkaidő alapulvételével meghatározott heti munkaidő legalább ötven százalékában teljesítse a Púétv. 98. § (5) bekezdésében meghatározott feltételeket. Ebben az esetben az *esélyteremtési illetményrésznek* teljes összege jár, a feladatra fordított munkaidő arányától függetlenül.

A tevékenységrendszer az alábbi:

- a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatok (cs)
- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek (pl. étkeztetés, sétáltatás, stb.) (cs)
- együttműködések kialakítása szolgálatokkal (gyermekjóléti, családsegítő, gyámhatóság, nevelési tanácsadó) (ad)
- egyéni fejlesztési terv készítése (ad)
- egyéni fejlesztési terv alapján képességfejlesztés (cs)
- együttműködést támogató, szociális képességeket fejlesztő módszerek alkalmazása a mindennapi nevelésben
- más szakemberekkel történő együttműködés (ad)
- gyermekek differenciált, fejlesztő értékelése
- a gyermekek családjaikkal történő rendszeres kapcsolattartás
- fejlesztő programban részt vevő gyermek értékelése
- mindezek előkészítése, adminisztrációja

cs= csoportban, kontakt

ad(minisztratív)= nem a kötelező, gyermekkel való foglalkozáson, hanem azon kívüli időszakban végzett tevékenység

A tevékenységeket célszerű a megfelelő elektronikus rendszerekben (oviKRÉTA) is megjeleníteni, s ezekhez a szükséges helyi felületeket kialakítani.

4. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermekvédelem és a prevenció nem csak a gyermekvédelmi felelős feladata, kötelessége, hanem valamennyi óvodapedagógusé is. Fontos mozzanata az óvodapedagógus és a gyermek folyamatos személyes kontaktusa, amelyben újra meg újra megerősítjük a gyermek szocializációjának pozitív vonásait. A gyermek jogainak érvényesülése, szükségleteinek kielégítése fejlődésének előfeltétele. A gyermeki jogok érvényesítésének feltétele az hogy a pedagógus kötelességének érezze azok biztosítását.

Alapvető gyermeki szükségletek:

- mozgásigény, biológiai-, fiziológiai szükségletek
- érzelmi biztonság
- szeretet iránti vágy
- szociális szükségletek
- elismerés és dicséret iránti szükséglet
- tudásvágy, kíváncsiság

- alkotásvágy, felfedezés iránti vágy
- az esztétikum iránti szükséglet
- az önkifejezés önmegvalósítás vágya
- a szabadság iránti vágy

Az óvoda feladata:

- biztosítani a rugalmas napirendet, amelyben elegendő idő jut mindenre, biológiai
- szükségleteit bármikor ki tudja elégíteni
- biztosítani az őt körülvevő felnőttek gondoskodását, segítőkészségét
- biztosítani a szabad játék lehetőségét

A gyermeknek joga van:

- arra hogy saját ritmusának megfelelően éljen
- olyannak fogadják el, amilyen
- a términimumhoz
- ne bánjanak vele felelőtlenül
- tisztában legyen a lehetőségeivel
- emberi méltóságáéhoz, személyisége méltóságához
- dicsérethez és elismeréshez
- a bizalomhoz és az érzelmi biztonsághoz
- a kísérletezéshez és az alkotáshoz
- az önkifejezéshez, önmegvalósításhoz
- a kommunikációhoz
- arra, hogy kérdéseire választ kapjon
- segítséget kapjon a tudás megszerzéséhez

A gyermeki szükségletek felismerése és kielégítése az óvodapedagógus egyik legfontosabb feladata. Az óvodás gyermek élete tele van sikerekkel és kudarcokkal, örömmel és szomorúságokkal. Egy harmonikus környezetben élő gyermek ezeket az élményeket általában károsodás nélkül feldolgozza. A hosszabb ideig tartó, hirtelen erős testi és pszichés sérülések azonban megzavarják pszichés rendszerének működését. A gyermekben szinte azonnal megfigyelhetővé válik a zavartság, a szorongás és a félelem. Mimikáján és tevékenységein is észrevehetővé válik a zavar. Az életkori fejlettségtől

eltérő viselkedéselemek (erőszakosság, agresszivitás, ellenséges magatartás, türelmetlenség) szintén szembetűnőek. Ezeket a tüneteket mindig komplex módon kell vizsgálni és speciális módon kell kezelni. A gyermek környezetének feltárásában az óvodapedagógus segítségére lehetnek a gyermekekkel szülőkkel folytatott beszélgetések.

A gyermekvédelmi munka célja:

- a gyermek testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének biztosítása
- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése
- a családban történő nevelésének elősegítése

Az óvodapedagógus feladata:

- köteles jelezni a gyermekvédelmi felelősnek, a vezető óvónőnek, ha gyermek elbeszélései,
- viselkedése olyanra enged következtetni, ami fokozottabb figyelmet igényel
- igyekezzék a szülők bizalmának elnyerésére
- a családdal együttműködve megszüntessék a gyermekre ható ártalmakat
- megvédje a testi, lelki, erkölcsi károsodásoktól, ellensúlyozza a veszélyeztető hatásokat
- kiemelt figyelmet fordít azokra a gyermekekre kik fejlődését negatív környezeti hatások gátolják
- A gyermek személyiséglapján feltünteti és folyamatosan dokumentálja az egyéni
- bánásmódhoz szükséges nevelési feladatokat
- feljegyzi a családban bekövetkezett változásokat

Az óvodavezető gyermekvédelmi feladata:

- a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítése és az érvényesülés ellenőrzése
- a gyermek védelmi feladatok megszervezése és ellátása
- a nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtése
- a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatainak megszervezése
- a gyermekbalesetek megelőzése
- kapcsolatot tart a nevelési tanácsadóval, a gyámhatósággal, a rendőrséggel, a családdal foglalkozó szakemberekkel
- az intézményben jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények címét és telefonszámát
- tagja a gyermekjóléti szolgálat által működtetett települési észlelő és jelzőrendszernek, ennek
- esetmegbeszélésein rész vesz
- krízishelyzetben kezdeményezheti a team soron kívüli összehívását
- köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén, a jelzést írásban, esetészlelő lapon közvetlenül a gyermekjóléti szolgálatnak teszi meg
- figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzatok kapcsolódó rendeleteit

A szülők jogai:

- igényelni, hogy az óvoda a nevelési programjában és tevékenységében a tájékoztatást és az ismereteket többoldalú módon közvetítse:
- megismerni az óvoda nevelési programját, házirendjét,
- tájékoztatást kapni gyermeke fejlődéséről, magatartásáról, nevelésében tanácsot, segítséget kapni,
- kezdeményezni a szülői munkaközösség létrehozását,
- a nevelési intézmény szabad megválasztásának joga

A szülők kötelessége:

- biztosítsa gyermeke – óvodai nevelés keretében folyó – iskolai életmódra felkészítő foglalkozáson való részvételét,
- megtegyen minden tőle elvárhatót gyermeke fejlődéséért,
- elősegítse gyermekének a közösségbe történő beilleszkedését

5. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

Az óvoda célja a családdal való kapcsolattartás, a folyamatos együttműködés keresésének lehetősége, szülői igények megismerése, mérlegelése, kielégítése. Az együttnevelés, a közös gondolkodás kialakítása, közös tevékenységek szervezése a gyermekek fejlődése érdekében. A gyermekek nevelésében a család szerepe az elsődleges. Az óvodában erre építünk és kiegészítve szolgáljuk a gyermekek harmonikus fejlődését. Az óvodai nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése, hiszen a nevelésben a családot is kiindulópontnak tekintjük. Fontos, hogy megismerjük a családok hagyományait, szokásait, nevelési elveit, értékrendjét. Ennek megfelelően tudjuk a célkitűzéseinket együtt megvalósítani a gyermekek nevelése, gondozása, fejlesztése érdekében.

Fontos szerepe van a szülői közösségnek, mely összefogja egy-egy csoport életét, kapcsolatot tart az óvoda vezetésével. Ötleteivel, véleményével segíti az óvoda működését, feltételeinek javítását.

5.1 A kapcsolattartás formái, módjai

5.1.1 Az óvoda és a szülő kapcsolatai

A szülő tájékoztatást ad a gyermek óvodáskor előtti fejlődéséről, kitölti az **anamnézislapot**, rész vesz irányított beszélgetésben.

Történhet **családlátogatás**, ahol az óvodapedagógus ismerkedik a családi körülményekkel, a szociális helyzettel (HHH-s gyerekeknél igény szerint).

A **beszoktatás** során a szülők segítik a gyermek óvodába való beilleszkedését, ismerkednek az óvoda szokásaival.

A jó kezdet nagy hatással van az eredményre, ezért nagy gondot fordítunk arra, hogy az új gyermekek óvodai életének indulása a lehető legkedvezőbb legyen. Ügyelünk a beiratkozás során a barátságos fogadtatásra, a gyerekek mellett törekszünk a szülők bizalmát is megnyerni.

A nyár folyamán az óvodapedagógusok otthonukban sorra látogatják a csoportjukba kerülő gyerekeket, ahol közelebbi ismeretségbe kerülnek.

Augusztus végén egy délutánon mi is vendégül látjuk a leendő óvodásokat a szülőkkel együtt egy kis ismerkedésre, játékra.

Az óvodába járás első napjaiban bátorítjuk a szülőket, hogy éljenek a más beszoktatás lehetőségével, és könnyítsék meg ottilétükkel gyermeküknek az átmenetet / kb. két hét/.

A **szülői értekezlet** többfajta alkalmat és lehetőséget is teremt, Itt történhet beszámoló a csoportról, a további tervekről, lehetőség van véleménycserére, programegyeztetésre. és sor kerülhet szülők közös beszélgetésére is.

A **fogadóóra** olyan egyéni beszélgetés, ahol az óvónő vagy a szülők által kezdeményezett, a gyermekről szóló tájékoztató beszélgetés folyik, az egyéni fejlődésről, a fejlesztés üteméről, esetleges problémákról, HHH-s gyermekeknél a segítség lehetőségeiről.

Lehetőség van a gyermek fejlődéséről vezetett **feljegyzések, fejlesztési tervek megtekintésére**, a szülők igénye, illetve a fejlesztés minősége szerint.

Az **óvodapedagógus** kezdeményezi a partneri kapcsolat kiépítését, és azt a partneri kapcsolatot fenntartja, s ezzel is segít a nevelési kérdések megoldásában tanácsaival, szakirodalom, szakemberek ajánlásával az óvodai életről, miközben a gyermek egyéni fejlődéséről, iskolaérettségéről tájékoztatja a szülőket.

5.1.2 Az óvoda és más intézmények kapcsolata

Bölcsőde.

Az óvoda társadalmi környezetének első partnere a bölcsőde, hiszen a gyermekek nagy része bölcsődéből érkezik óvodába. Településünk ez jó helyzetet ad, mert a bölcsőde és az óvoda egy intézményben működik. Természetesen a bölcsődéből érkezőknek folyamatosan biztosítjuk a férőhelyet.

Rendelkezünk bölcsőde-óvoda, átmenetet, valamint óvoda-iskola átmenetet segítő programmal.

Gyermekjóléti szolgálat.

A kapcsolat lényege a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, az esélyegyenlőség biztosítása, a prevenció. A kapcsolat a kijelölt kapcsolattartón keresztül, esetmegbeszélésen, előadásokon, rendezvényeken való részvétellel történik. Előfordulhat segítség kérés is a központtól, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja az intézmény megszüntetni, ekkor a család gondozók segítenek a rászoruló családoknak, gyermekeknek.

Gyermekorvos, védőnő.

Velük a kapcsolat egészségügyi szűrés, valamint egészségügyi vizsgálat, konzultáció, dokumentumelemzés formájában történhet. A gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi szakellátó intézmény szakmai iránymutatása alapján a jogszabályban foglalt speciális feladatellátás biztosítása. Az allergiás megbetegedésben szenvedő gyermekek anafilaxiás sokk elkerülését célzó, annak biztonságos ellátásához szükséges injekció biztosítása az intézményben a fenntartó támogatásával.

Az óvoda és az iskola kapcsolata

Az a cél, hogy az óvoda és az iskola is megismerje egymás nevelési elveit, a gyermek optimális fejlődésének és fejlesztésének, nevelésének érdekében. Együttműködés történhet a gyermekek és családok érdekében, a fejlesztés összhangjára való törekvéssel. Rendkívül fontos az iskolába lépő gyermekek beilleszkedését megkönnyítő együttműködés kialakítása.

A kapcsolattartás formái közül kiemelkedik a szakmai tapasztalatcsere, részvétel egymás rendezvényein, óvodás gyermekek látogatása az iskolában, iskolás tanulók látogatása az óvodában, az intézmények nyílt napjain részvétel.

Az óvodapedagógus feladata, hogy legyen készséges a kapcsolat kialakításában, ismerkedjen az iskola nevelési-oktatási koncepciójával, párbeszédet alakítson ki az óvodából iskolába történő átmenet érdekében, valamint biztosítsa az iskolalátogatás feltételeit, többek között azzal, hogy a szülőkhöz is eljuttatja az iskolai tájékoztatókat, majd pedig tájékozik az iskolába távozott gyermekek fejlődéséről.

Szakmai szolgáltatók

Az intézményvezető kapcsolatot tart a helyi Pedagógiai Oktatási Központ (POK) szaktanácsadóival, a pedagógiai szakmai szolgáltatás igénybevétele érdekében. A pedagógiai szakmai szolgáltató szerv által közölt határidőben elektronikus rendszeren javaslatot tesz az általa igényelt, az intézményt érintő feladatokat figyelembe véve az éves szakmai szolgáltatási igényre. Az óvoda közvetlen kapcsolatot tart fenn a szakmai szolgáltatókkal, különösen a HHH, nemzetiségi, migráns, illetve SNI és BTM célközösségbe tartozó gyermekeink integrált fejlesztésének elősegítését biztosítva

Szakszolgálat

Az óvoda vezetője és óvodapedagógusai együttműködnek a szakszolgálattal, a gyermekek fejlődésének elősegítése érdekében. A szakszolgálat elvégzi a vizsgálatokat (BTM, iskolaérettség stb.), melyet a szülő beleegyezésével az óvoda kezdeményez, és biztosítja a gyermek egyéni fejlesztését, a szülő kérésére.

Amennyiben óvodánkban SNI-s gyermek van, úgy a sérülés fajtájának megfelelő utazó gyógypedagógus segíti az óvónők munkáját. Közös állítják össze az egyéni fejlesztési tervet, folyamatosan konzultálnak a gyermek fejlődéséről. A gyógypedagógus a csoportban használható fejlesztő módszereket javasol a pedagógusoknak. Az óvónők a gyermek speciális fejlesztő foglalkozásán hospitálást végezhetnek.

Szakértői bizottság

A tanulási képességet, a sérülés fajtáját és állapotát vizsgálja az óvoda kérésére, szülői beleegyezésével, majd kijelöli az intézményt, a fejlesztés irányát és idejét. Az intézményünk számára nagyon fontos kapcsolatot jelent, különösen ügyelnünk szükséges a megfelelő színvonalú, pontos adminisztrációra.

6. Egészség- és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

A testi, lelki, szellemi egészség egyik alapvető feltétele a gyermek testi komfortérzetének kielégítése.

Az egészséges életmódra nevelés területei közé tartozik a gondozás, egészségvédelem, edzés és mozgásfejlesztés.

A mindennapi élet tevékenységeinek gyakorlása pontosságra, igényességre, figyelemre, koncentrációra, rendszeretetre nevel.

Az óvodának az a célja, hogy elérje, az egészséges élethez szükséges szokások, azok gyakorlása a gyermekeknek belső igényévé váljon.

6.1 Feladataink:

- Az egészség megóvása, a szükségletek kulturált kielégítése.
- A mozgásigény kielégítése, a testi képességek, a fizikai erőnlét, az edzettség, az állóképesség, az ügyesség fejlesztése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Testápolási, öltözködés szokások bemutatása, kialakítása.
- Kulturált és egészséges étkezési szokások elsajátítása, alakítása.
- Rendszeretet, tisztaság iránti igény kialakítása.
- Önállóság, alkalmazkodó képesség fejlesztése.
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet kialakítása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- Munkabíró óvodai környezet biztosítása.

6.2 Együttműködés a szülőkkel:

Az otthonról hozott és már kialakított pozitív szokások megerősítésével a negatív szokáselemek gyengítésével.

Kiemelten fontos a kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra, ezen belül az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztésére való felkészítés.

6.2.1 Tevékenységek

A mozgás, cselekvés, közvetlen tapasztalatszerzés készségeinek fejlesztése a játékon keresztül - ahol megjelenik az ismeret, a jártasság, a készség.

Az új ismeretek átadásakor lényeges szempont az élményközpontú pedagógiai módszerek alkalmazása.

Ezek segítségével a gyermekek számára örömtelivé, kézzelfoghatóvá válnak ezek az ismeretek.

A környezeti jelenségek és folyamatok megismertetésének erősítése, az ismeretek tevékenységalapú, gyakorlati tapasztalatszerzéssel együtt járó fejlesztése, élménypedagógiai elemek erősítésével az ismeretek átadásának legjobb módszere tapasztalataink szerint a tevékenykedtetés.

6.2.2 A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére

A gyermek igényli a tiszta, esztétikus környezetet, képes a tisztaság, a rend megóvására önállóan és kulturáltan étkezik (megfelelően használja az evőeszközöket. Képes tálból szedni, önteni, eldönteni a fogyasztandó étel mennyiségét, esztétikusan terít, asztal rendjére vigyáz, higiénikusan étkezik. Szükség szerint szalvétát használ étkezés közben halkán beszélget) tud az időjárásnak megfelelően öltözködni (megfelelő sorrendet alakít ki, cipőt fűz-köt, gombol, csatol, zipzáraz). A ruházatát önállóan rendbe teszi, erre való igényessége kialakul a mozgás igénye, mozgása koordinált, izomzata életkorának megfelelően fejlett önállóan tisztálkodik, használja a tisztálkodási eszközöket, igényli teste tisztaságát, tudja, miért fontos a személyi higiénia, tud az orvos gyógyító szerepéről, és jártassá válik azokban a szokásokban, amelyek a napi életritmusának megszervezéséhez szükségesek.

Bízunk abban, hogy munkánk eredményeként óvodásaink úgy mennek tovább intézményünkéből, hogy később olyan egészségkultúrával rendelkező, felelősségteljes felnőttekké válnak, akik nem csak ismerik, hanem óvják, védik is környezetüket, hiszen ez jövőnk záloga.

7. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az intézményünk célja az, hogy a nevelés minden területén biztosítsuk az **egyenlő bánásmódot**, hogy ezzel is csökkenteni lehessen a meglévő hátrányokat.

Ehhez minden tevékenység során a diszkrimináció és szegregációmentesség megvalósítására törekszünk, kölcsönös felelősségen alapuló együttműködésben a családokkal, óvodán kívüli szervezetekkel.

Feladataink:

A nevelés minden területére az egyenlő bánásmód biztosítása, a meglévő hátrányok csökkentése.

Minden óvodai tevékenység során a diszkrimináció és szegregációmentesség megvalósítása.

Kölcsönös felelősségen alapuló együttműködés a családokkal, óvodán kívüli szervezetekkel.

A gyermeki jogok érvényesítése, mindenekfelett álló érdekeik képviselése.

Az intézmény szolgáltatásaihoz egyenlő hozzáférés biztosítása.

Az egyenlő esélyek biztosítása, a törvényi előírások figyelembe vétele.

A másság elfogadása, a különbözőségek sokszínűségének tolerálása.

A gyermekek egyéni szükségleteinek kielégítése érdekében a pedagógiai kultúra megújítása.

Változatos módszerek és foglalkoztatási formák alkalmazásával biztosítja a felzárkóztatást, a kiemelkedő képességek gondozásának lehetőségét.

A gyermekek fejlődését biztosító, esélyegyenlőséget segítő támogatási formákat felkutatása, a családokhoz juttatása.

Szükség esetén korrekciós – érzelmi, szociális, értelmi és mozgásos – a feladatok ellátásában - szakemberrel történő együttműködést kezdeményezünk.

A szociális hátrányok csökkentésére intézményünk speciális programot alkalmaz.

Ezzel kapcsolatos célunk a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelése. Valamint a gyermekek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélet, és a hátrányos helyzetből származó lemaradások ellensúlyozásának érvényesülése.

Ebbéli feladataink:

Gyakorlatban is megvalósuló intézkedéseket teszünk a hátrányos helyzetből származó lemaradások ellensúlyozására.

Egyes nevelési területeket a középpontba helyezéssel és tudatosabb érvényesítésével tudatformálását is végzünk.

Törekszünk az igazolatlan hiányzások minimalizálására.

Megvalósítjuk a gyermek egyénre szabott beszoktatását.

Támogatjuk és előkészítjük az iskolaválasztást.

Minden szülővel személyes kapcsolatot alakítunk ki.

Rendszeres tájékoztatást adunk a gyermek fejlődéséről.

7. Az óvoda tevékenység formái

Az óvodában a személyiségfejlesztés, a kultúra átadása különböző tevékenységi formákban történik.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az óvoda tevékenységei formái a következők:

- Játék
- Munka jellegű tevékenység
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Mozgás
- Külső világ tevékeny megismerése
- Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek a világot egységes egészként érzékeli. A legmélyebb benyomást az összefüggő, egyszerre több irányból ható élmények váltják ki nála, ezért a tevékenységi formák sem egymástól elkülönülten, hanem egymást áthatva, kiegészítve jelennek meg az óvoda mindennapi életében.

A komplex foglalkozás játékidőben vagy a délelőtt bármely időszakában megvalósítható.

Célunk az egyénhez igazított fejlesztés, amely a gyermekek alapos ismeretére épülve a játékidőbe ágyazva, főleg mikrocsoportos formában valósul meg.

A csoportnak azonban szüksége van közösség erősítő együttes tevékenységre is, amelyet beszélgetés, közös játék, mozgás és komplex foglalkoztatás tölt ki. Időtartama a gyermekek életkorához, érdeklődéséhez igazított.

8.1 A játék

„A játék olyan fejlesztő erővel bír, amely minden más tevékenység fölé emeli.”
(szerzője ismeretlen)

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

8.1.1. A játék értelmezése

A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánoszható mintát ad a játéktevékenységre, majd, amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játék kapcsolat kialakulását is.

Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb, legfejlesztőbb tevékenysége. Áthatja az óvodai élet egészét a gondozási és munkajellegű tevékenységektől a tanulásig.

A gyermek a játéktevékenység által önmagát fejleszti és ezt a fejlődést örömként éli meg. Ebben a légkörben nyitottá, befogadóvá válik, ilyenkor a legfogékonyabb.

Segíti az éntudat fejlődését, a szocializáció legalkalmasabb kerete, tanulási lehetőséget biztosít, fejlődik a fantázia, az önkifejezés képessége, segíti az egészséges testi fejlődést.

A közös játék mélyíti az összetartozás élményét. Fejleszti a feszültség- és kudarctűrő képességet, az önirányító képességet.

A játék közben adódó feszültségek, összeütközések által lehet rávezetni a gyerekeket az erőszakmentes önálló konfliktusmegoldásokra.

Folyamatosan tükrözi a gyermek pillanatnyi állapotát a fejlődés folyamatában.

A gyermek a külvilágból és saját belső világából nyert rendezetlen benyomásait játékában vetíti ki, és ott újra átélve tagolja, feldolgozza.

8.1.2 Célunk

A középpontba állított játéktevékenység által megteremteni az optimális fejlődés leghatékonyabb keretét.

8.1.3 Az óvodapedagógus feladatai

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

A gyermekek közös élményeinek gazdagításával, az élmények forrásainak tervezésével segíteni a tartalmasabb játék kibontakozását.

A szocializáció, az érzelmek, szokások, magatartásmódok formálása, a játéktevékenység során.

Külön figyelmet fordítunk a kevésbé önálló, nem kreatív gyermekek játékának segítésére.

Szükség esetén mintaadóként bekapcsolódnunk a játékba, de többnyire a háttérből, indirekt módon irányítani, figyelni, koordinálni.

Új eszközökkel, kellékekkel segíteni a játszókat, vagy azokat közösen készíteni a gyermekekkel.

8.1.4 A differenciált fejlesztés feladatai

A játszó gyermekek egyénenkénti megfigyelésével felméri pillanatnyi fejlettségüket, és ezt az ismeretet az egyéni bánásmódban testre szabott követelményekben realizálni.

Élményszerző utakat szervezni, ahol nem csak a szemlélődésre van lehetőség, hanem mindent részletesen bemutatva, lehetőség szerint kipróbálva juttatni élményhez a gyerekeket.

Mintát adni az együttműködés szokásainak, az udvarias magatartás formáinak elsajátításához.

Megfelelő légkört, helyet, játékeszközöket és kellő időt biztosítani:

- gyakorló,
- szimbolikus szerepjáték,
- konstruáló és a
- szabad játékhoz.

Új népi játékok felkutatása az udvari játék gazdagítására.

A sajátos nevelési igényű gyermeke játéktevékenységének segítése.

8.1.5 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Szükségleteinek és életkorának megfelelő játékot választ.
- Bekapcsolódik a közös játékokba.
- Vannak önálló, kezdeményező megnyilvánulásai, ötletei, javaslatai, aktívan részt vesz az erőfeszítést, ügyességet igénylő játékokban.
- Pozitív érzelmekkel kapcsolódik társaihoz.
- Képes a szabályjátékok megtanulására, igazodik a szabályokhoz.
- Az adott tevékenységekhez önállóan választ anyagot és eszközt.
- Képes saját élményeinek eljátszására.
- Elfogadja társai javaslatait, ötleteit, be tud illeszkedni a csoportos játékba.
- Szerepjáték során képes szerepet váltani, arról lemondani, azt megosztani.
- Játék során a hiányzó eszközöket kreatívan képes helyettesíteni egyéb eszközökkel, vagy barkácsolt kellékekkel.

8.2 Munka jellegű tevékenységek

*„Az örömteli munkavégzés a fizikai, és szellemi gazdagodás forrása”
(szerzője ismeretlen)*

A munka valós szükségletből fakadó, felelősséggel járó tevékenység, amelynek végeredménye hasznos, szükséges.

Különleges értéke, hogy az erőfeszítés és az eredmény kapcsolata közvetlenül érzékelhető. Éppúgy szolgálja az életre való felkészítést, a társadalmi gyakorlat megismerését, mint a személyiségfejlesztést.

Az óvodásnak a munka az első időben még játék. Egy-egy tevékenységet nem az eredményességért végez el, hanem magáért a tevékenységért, a sikerélményért.

Jó érzéssel tölti el, és további cselekvésre készíti, amikor rájön, hogy egyre több dolgot tud önállóan elvégezni. A közösség hasznos tagjává válik, átérzi önmaga fontosságát, önbizalma, önbecsülése megszilárdul. Kifejlődik benne a segítségnyújtás szándéka, a másról való gondoskodás igénye, a felelősségérzet.

Megtanulja a munkamegosztást, munkaszervezést, fejlődik döntésképesége, akarati tulajdonságai, kitartása, fegyelmezettsége, erőfeszítésre való képessége.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység – az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

A gyermek munkajellegű tevékenysége örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység; – a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége.

A közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

8.2.1 Célunk

A munkát örömteli, személyiséget gazdagító tevékenységként megismertetni, megszerettetni a gyermekekkel.

8.2.2 Az óvodapedagógus feladatai

A munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok kialakítása.

A gyermekek magukkal kapcsolatos minden teendőt: testápolás, étkezés, öltözködés, stb. a legkorábbi időtől kezdve próbáljanak önállóan elvégezni.

Minden olyan munkát bízunk rájuk, amihez kedvük van, és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek elvégezni.

A munkatevékenység soha ne legyen öncélú. Ne önmagáért csináljuk, hanem mert szükséges, hasznos.

Semmit se csináljunk meg helyettük, amit maguk is meg tudnak tenni, de álljunk készen segíteni amikor csak szükséges.

Ügyeljünk, hogy a munkafolyamatok mozzanatait fokozatosan sajátítsák el, és jussanak el a teljes önállóságig.

Törekedni kell arra, hogy az összetartozó folyamatokat teljességükben, cselekvően megismerhessék.

Ügyeljünk, hogy az önként vállalt naposi vagy egyéb munkát a részmozzanatok helyes sorrendjében, pontosan elvégezzék és mindig be is fejezzék.

A gyermek munkajellegű tevékenysége önként, azaz örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység legyen.

Az óvónő hangolja össze a munkára nevelés gyakorlatát a család követelményeivel. Ismerjék meg a szülők, felnőttek munkáját is.

Alakuljon ki a belső igényük az esztétikus, tiszta, rendezett környezetre.

Az óvónő biztosítsa a munkaeszközöket, helyet, időt.

A munka szokások kialakulása közül fontos, hogy tapasztalatokat szerezzenek a növények és állatok gondozása terén, a takarékoság módjairól (használati tárgyak, villany, víz, energia stb.) és a környezet tisztán tartása során keletkező szemét, hulladék kezelésével kapcsolatban.

Szoktassuk a gyermekeket a tevékenység során kitartásra, önállóságra, céltudatosságra. Alakuljon ki a gyermekek felelősségtudata.

8.2.3 A differenciált fejlesztés feladatai

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A munkatevékenység megszerettetése, a sajátos nevelési igényű gyermekekkel - sikerélmény nyújtásával.

A munka jellegű tevékenység mindig a cselekvő tanulásra irányuljon.

Munka jellegű tevékenységeink:

önkiszolgálás

naposi munka

alkalomszerű munkák és megbízatások

növénygondozás

8.2.4 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A rájuk bízott feladatot, munkát önállóan, szívesen végzik.
- Figyelnek saját maguk és környezetük rendezettségére.
- A környezetükben lévő növényeket, állatokat óvják, gondozzák.
- A munkajellegű tevékenységek gyakorisága által bizonyos cselekvések szokássá válnak.
- Megfelelő igény szint alakul ki környezetükkel kapcsolatban.
- A helyes szemét és hulladékkezelés szokássá válik.
- Megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát.
- Elemi fokon tapasztalatot szereznek a munkaszervezésről, a munkavégzés célszerű sorrendjéről.
- A munka elvégzésére való törekvés által kitartóak, türelmesek lesznek, fejlődik önbizalmuk, felelősségérzetük.
- Hozzászoknak saját tevékenységük ellenőrzéséhez, egymás megoldását kölcsönös megértéssel és segítőkészséggel értékelik.
- A közösen végzett munka hozzájárul a társas kapcsolatok alakulásához, ezek

örömeinek átéléséhez.

- A saját érdekükben végzett munkán túl eljutnak a közösség érdekében végzett munkáig.
- A munkatevékenység megerősíti a gyermekekben az önértékelést, önbizalmat.
- Kialakul a munka eredménye iránti megbecsülés, - a dolgozó ember iránti hála, tisztelet.

8.3 Verselés, mesélés

*„A mesemondás hasonlatos a magvetéshez”
(szerzője ismeretlen)*

A mese a leghatékonyabb forma, amely a gyermeki léleknek önmagában és a világban való útkereséséhez segítséget adhat.

A mese a gyermek érzelmi- értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges megfelelő viselkedésformákat.

Mindezt a tartalmat azonban csak tiszta forrásból származó népmesékből és értékes irodalmi művekből nyerheti el a gyermek.

A mesélés, verselés, ölbéli játékok intim hangulatában meleg, személyes kapcsolat alakul ki, amely elmélyíti a gyermek érzelmi biztonságérzetét, segíti a befogadást, a saját belső képalkotást, amely a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

Visszaigazolja a gyermekek szorongásait, s egyben feloldást, megoldást kínál.

Az irodalmi élmények az anyanyelvi nevelés fontos eszközei. Mesehallgatáskor a gyermekek befogadók odahallgatók, amivel sokkal mélyebb tapasztalatokat szereznek az anyanyelvről, mint mikor ők maguk beszélnek.

Az óvodáskorúak verse elsősorban a népi mondóka, melyet többnyire mozgás kísér.

A bábozás, drámajáték közben fejlődik a gyermekek empátiás, és beleélő képessége, fantáziája. Az óvónő bábjátéka kedvcsináló és mintaadó az élménynyújtás mellett.

A magyar gyermekköltészet, a népi és dajkai hagyományok gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

8.3.1 Célunk

A 3-7 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése a gyermekirodalom sajátos eszközeivel (mese, vers, bábjáték, dramatizálás)

8.3.2 Az óvodapedagógus feladatai

Megfelelő helyet, időt, eszközöket és örömteli légkört biztosítani az irodalmi neveléshez, tevékenységekhez a következő irányelvek szerint:

A gyermekek irodalmi érdeklődésének felkeltésére, az irodalom szeretetének megalapozására, az olvasóvá nevelés folyamatának elindítására törekszünk.

Naponta mesélünk egy mesét több napon át ismételve amíg a befogadás teljes nem lesz. Új mesét mindig eszköz nélkül mutatunk be, többszöri meghallgatás után bábozunk, dramatizálunk.

A mesehallgatás legyen szertartásszerű, (csend, ének-zene, gyertyafény stb.) Egy meghitt sarokban legyen állandó helye a mesélésnek.

Minden nap teremtsünk alkalmat saját vers-és mesealkotásra, mondókázásra, az ismert mesék önálló elmondására és új mesék egyéni vagy közös kitalálására, annak mozgással és ábrázolással történő kombinálására. Ez az önkifejezés egyik módja.

Ismertessük meg a gyerekekkel a népi, klasszikus és a kortárs irodalmi műveket.

Halljanak a gyerekek egyszerű népi mondókákat, rigmusokat, verseket, állatmeséket, népmeséket, tündérmeséket, illetve a klasszikusok műmeséit. Ismerkedjenek meg közmondásokkal, tréfás, humoros mondókákkal, kiolvasókkal.

Legyenek a gyermekeknek igényesen megválasztott mese, és verseskönyvei, amelyeket bármikor nézegethetnek.

8.3.3 A differenciált fejlesztés feladatai

Az irodalmi neveléshez felhasznált anyagot tudatosan, igényesen állítsuk össze a gyermek életkori sajátosságaira alapozva ügyelve a fokozatosságra.

Az óvónőnek lehetőséget kell biztosítani, hogy nyugodt légkörben, életszerű helyzetekben minden gyermek beszélhessen arról, ami érdekli, foglalkoztatja.

A nap folyamán minden alkalmat ki kell használni a beszélgetésre, és ha rendkívüli alkalom kínál beszédtemát, arra is biztosítsunk időt.

A beszédtanulás utánzással történik. Legyen beszédünk érthető, egyszerű, világos, formájában pedig magyaros.

Fontos a beszédhibás gyermekek kiszűrése, a rögzült beszédhibák szakszerű javítása az 5 - 6. életévtől.

Megfelelő irodalmi élmény nyújtásával megszerettetni a verseket- meséket a sajátos nevelési igényű gyermekekkel, harmonikus fejlődésük érdekében.

8.3.4 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

A gyermek figyelmesen, szívesen hallgat meséket. Képes a kedvelt mesék szereplőit felismerni, a cselekmények egy-egy mozzanatát felidézni.

A mesével kapcsolatos érzelmeit játékokban, rajzban, esetleg szavakban is megfogalmazza, örömeit leli a képeskönyvek lapozgatásában, az ismert képekről beszélgetést kezdeményez, óvja a könyv állagát.

Bátran, szívesen beszél, gondolatait érthetően, összefüggően tudja kifejezni, tudja az ismert szavak jelentését, megfelelően használja azokat. Ki tud egészíteni szóban ismert meserészleteket.

Szívesen beszél a vele megtörtént eseményekről, és azokról, ami összefügg cselekvésével.

Szívesen, mond spontán módon is mondókákat, verseket, meséket, hozzájuk tartozó játékok szövegeit, mozgásait ismeri, ismert irodalmi szöveget kapcsol adott ünnepi alkalomhoz.

Tisztán ejt minden beszédhangot.

Szívesen részt vesz dramatikus és mimetikus játékokban, közös műsorokban.

A kedvelt mesehősökkel megtörtént dolgokat visszatükrözi játékában.

8.4 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„Legyen a zene mindenkié”
(Kodály Zoltán)

Az óvodáskor nagy lehetőség a zenei érdeklődés megalapozására, a zenei ízlés formálására, a zenei képességek fejlesztésére, a magyar népzene kincs megismertetésére, megszerettetésére.

A tiszta forrásból származó ének, zene, ritmus lelki erőforrás, harmonizáló hatással van a személyiségre. A közös éneklés - zenélés fokozza az életörömet, az összetartozás érzését, a művészi befogadóképességet.

Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

Az éneklés alkalmas az unalmas tevékenység színesítésére, a várakozási idő kitöltésére.

A zenéhez hozzátartozik a csend is. Hallgatása lehet élmény, melynek során átéli saját belső hangulatukat, a csend áhítatát. A nyugodt légkörből, a csendből fakadjon a szép dallam, ritmus, lehetőleg együtt.

8.4.1 Célunk

A személyiség gazdagítása az igényes ének, zene, ritmikus mozgás, tánc megszerettetésével.

Az ölbéli játékok a népi gyermekdalok, az énekes játékok nyújtsanak örömet a gyermekeknek, keltse fel zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

8.4.2 Az óvodapedagógus feladatai

Szolgáljanak fontos eszközül az énekes népi játékok és művészeti alkotások, a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakításában.

Az óvodapedagógus vegye figyelembe nemzeti, etnikai, kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is, a zenei anyag megválasztásában.

Zenei ismeretek átadása, természetes folyamatban történjék, nem fejleszteni akarva, hanem benne élve, a felnőtt minta spontán utánzásával.

Ne siettessük a kisgyermek zenei fejlődését. Vegyük őt körül neki való zenei táplálékkal. Szójjuk át a napot dallal, a különböző tevékenységeket színesítsük hozzáillő énekkel, mondókával, ismételjük ezeket gyakran, örömmel, élvezettel

Gyakran részesüljenek zenehallgatás élményében.

Ismerjék fel környezetünk zörejeit, tudjanak gyönyörködni a természet hangjainak szépségében.

Gyakran kezdeményezzünk dalos játékokat, tegyük ezeket vonzóbbá különféle kellékekkel, teremtsünk sok alkalmat az önálló éneklésre.

Szeretnénk meg a gyermekekkel a hangszerek használatát az egyszerűbb ritmushangszerektől, /maguk is készítsenek ilyen/ az igényesebb hangszerekig.

8.4.3 A differenciált fejlesztés feladatai

A zenei neveléshez felhasznált anyagot tudatosan, igényesen állítjuk össze a gyermekek életkori sajátosságait és a fokozatosság elveit figyelembe véve.

Gyakran játszunk játékokat a zenei alkotóképesség fejlesztésére, a zenei emlékezet fejlesztésére dallam-, ritmus kitalálás dallambújtatás, tempóváltás stb.

Igényesen válasszuk meg az ünnepek zenei anyagát, gyakran kezdeményezzünk ritmikus mozgást, táncot.

A sajátos nevelési igényű gyermekek életében a zene, az ének, a ritmikus mozgás kiemelten nagy jelentőséggel, gyógyhatással bír.

8.4.4 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Hat hang terjedelmű dalokat énekel, ismert dallamokat dúdol.
- Felelgetős dalt énekel társsal, vagy a csoporttal.
- Képes dallamot visszaénekelni, törekszik a tiszta éneklésre.
- Dallamotívum alapján felismeri a tanult dalt.
- Ismer alkalmi dalokat és ünnepkörökhöz kapcsolja.
- Felismer néhány természeti környezetbeli hangot, többféle zenei és zörejhangot, hangszereket, ritmushangszereket, furulyát.
- Próbálkozik dallamrögtönzésekkel, dallamhoz mozgást, játékot talál ki.
- Figyelmesen hallgatja a bemutatott zenét.
- Tud természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani.
- Cselekvéssel is ki tudja fejezni a ritmust és az egyenletes lüktetést.
- Képes megkülönböztetni és reprodukálni a halk-hangos, magas- mély, gyors-lassú fogalom párokat dallamban, ritmusban.
- Képes egyszerű táncos mozgásokat végezni helyes testtartással.
- Ismer néhány térforma alakítási lehetőséget (kör, csigavonal).

8.5 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

*„Az óvodás nem rajzolni tanul, hanem az alkotás folyamatát gyakorolja”
(Balázsne Szűcs Judit)*

Az ábrázoló tevékenység az önkifejezés, önfejlesztés egyik nagyon hatékony és élvezetes eszköze, melynek során fejlődik a gyermek ízlése, alkotó- befogadó készsége, fantáziája, kreativitása, esztétikai érzéke.

Az óvodáskorban nem a tevékenység eredménye a fontos, hanem maga a folyamat.

Az ábrázoló tevékenység során a gyerekeknek hetente új, vagy más technikákat mutatunk be. Legtöbbször önálló elgondolás alapján dolgozhatnak, de alkalmanként az óvónő is ajánlhat témát.

Nem az a célunk, hogy megtanítsuk bizonyos formák lerajzolására, hanem, hogy felkeltsük benne a közlés, kifejezés igényét vizuális formában. Engedjük, hogy úgy ábrázolja a gyermek a világot, ahogyan ő látja, és nem úgy ahogy mondjuk neki!

A mikrocsoportos foglalkoztatási forma a legeredményesebb, mert mód van a testre szabott fejlesztésre, segítségre, a gyermekek megfigyelésére a technikai fogások alaposabb átadására.

Az alkotások üzenetet közvetítenek a gyermek fejlődéséről, lelkiállapotáról, világról szerzett ismeretei mellett tükrözik érzelmi megnyilvánulásait is.

8.5.1 Célunk

Az önkifejezésre törekvő alkotó, kreatív személyiség megalapozása.

8.5.2 Az óvodapedagógus feladatai

Biztosítsunk megfelelő helyet, időt, eszközöket, örömteli légkört a festés, rajzolás, mintázás, képalakítás, kézimunka gyakorlására, és sokrétű tevékenységi lehetőséget hetente újabb és újabb technikák bemutatásával /Munkafázisok átgondolása, tervezése szükséges/.

Az ábrázoló tevékenységhez egész nap folyamán szükséges a változatos eszközök biztosítása. Engedjünk teret a gyermekek élmény és fantázia világának képi, szabad önkifejezésére.

A vizuális látásmód gazdagítására ismerkedjenek meg műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, esztétikus tárgyi környezettel.

Teremtsünk lehetőségeket népművészeti mesterségek gyakorlására.

Alkalmanként hozzanak létre közös alkotásokat.

8.5.3 A differenciált fejlesztés feladatai

A tevékenységek értékelése csak a megerősítés, ösztönzés szándékával történjen. Az ötlettől a megvalósításig bátorításra, útmutatásra és dicséretre van szükségük.

A gyermekek munkáinak megbecsülését szolgálják a kiállítások és felhasználásuk a környezet szépítésében.

Fordítsunk gondot a vizuális nevelés és a munkatevékenység összehangolására, hiszen a szabad, önálló tevékenység gyakran jár együtt viszonylagos rendtelenséggel. Legyen minden csoportszobában egy kis kézműves műhely, polc, ahol az ábrázolás és kézimunka kellékeit folyamatosan megtalálják.

Ösztönözzük a szülőket arra, hogy otthon is adjanak lehetőséget az ábrázolásra, a kész alkotásokat őrizték meg.

A képességek fejlesztését az egyéni fejlettséghez igazítjuk.

Teremtsünk lehetőséget a barkácsolásra. Készítsenek a gyerekek játékokat, bábokat, játékkellékeket, házakat, sátrakat, stb.

A változatos ábrázolási lehetőségek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermekek gyógyulását segíti.

8.5.4 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A képalkotásban egyéni módon jelennek meg élményei, tapasztalatai, elképzelései.
- Alkotásaiban megfigyelhetők a jellemző jegyek, formák.
- Emberábrázolásban, plasztikai munkáknál megjelennek a részformák, esetleg főbb mozgások és a több alakos cselekményábrázolás.
- Önállóan választ a vizuális technikák közül, és a természet kincseit felhasználva kreatívan alkot.
- Megfelelően használják az eszközöket, képes a helyes ceruza fogásra.
- Mintakövetéssel tudja alkalmazni a technikai eljárásokat.
- Megnevezi a színeket, azok világos-sötét árnyalatait.
- Téralakításban, építésben bátor, ötletes.
- Saját elképzelései alapján díszít tárgyakat szívesen alkalmazza a díszítő technikákat: fonás, szövés, textil-fonalkép, hímzés, varrás, gyöngyfűzés.
- Van véleménye saját és társai műveiről, műalkotásokról.
- Meglátja környezetében az esztétikai értékeket.

8.6.Mozgás

*„Ép testben ép lélek”
(latin mondás)*

A gyermek lételeme a mozgás, veleszületett belső késztetés az aktivitás, a tevékenység iránti igény. Az élet fenntartásának, az egészség megőrzésének, a testi kiteljesedésnek alapvető feltétele.

Az óvodás gyermek egészséges testi fejlődése nem képzelhető el egyéni képességeket, szükségleteket figyelembe vevő, kellő terhelést biztosító folyamatos testi nevelés nélkül.

A testi képességek fejlesztése komplex módon, a nap folyamán folyamatosan jelen van.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek elsajátításának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás fejlődésére.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

8.6.1 Célunk

Örömteli, változatos, játékos formában kielégíteni a gyermek természetes mozgásigényét, és segíteni a testi erőnlét, edzettség, állóképesség, ügyesség, harmonikus kibontakozását.

8.6.2 Az óvodapedagógus feladatai

Játékban gazdag, de fegyelmezett légkörű tevékenységek szervezése.

Edzés (levegő, víz, napfény) lehetőségeinek kihasználása. Minél többet tartózkodjanak a levegőn.

Szabad mozgás feltételeinek változatos megteremtése a csoportszobában és az udvaron. A mindennapos mozgás tervezésével is hozzá járunk az egészséges életmód kialakításához. Ügyességi és versenyjátékok szervezése (csoportok között is), valamint népi játékok nagy választékának biztosítása.

Változatos eszközök biztosítása.

Elegendő gyakorlási lehetőség, ismétlési alkalom biztosítása.

Törekvés a testi deformitások megelőzésére, javítására /lúdtalp, rossz testtartás/.

Alkalmat teremteni arra, hogy a gyermekek a különféle tornaszereket ne csak a mozgásos tevékenységek során, hanem játékidőben is használhassák, gyakorolhassák a mozgásfejlesztő feladatokat, illetve újabb mozgásformákat is kitalálhassanak, kipróbálhassanak.

8.6.3 A differenciált fejlesztés feladatai

A sajátos nevelési igényű gyermekeknek változatos, vonzó mozgáslehetőségeket biztosítunk, megszerettetjük velük a mozgást, hogy egyéni képességeiknek megfelelően, bátran kapcsolódjanak be a mozgásos játékokba.

Az egészségfejlesztő testmozgásra az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

8.6.4 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Ismerik a vezényszavakat, tudnak a hallottak szerint cselekedni.
- Tudnak egyenesen járni, egyenes testtartással, emelt fővel.
- Betartják és követik a szabályokat.
- Mozgás közben tudnak irányt változtatni jobbra, balra.
- Képesek sor és köralakításra.
- Változatosan használják a természetes mozgások elemeit pl.: kúszás- mászás, ülés, állás, futás, járás.
- Egyensúlyoznak különböző szereken.

- Tudnak fél és páros lábon szökdelni.
- Kisebb akadályokat könnyedén átugranak.
- Tudnak labdát dobni, elkapni, gurítani, célózni.
- Ismerik a gurulóátfordulást.
- Ismerik az ugróiskolát.
- Tudnak tempóváltással futni.
- A mozgásban kitartók és szívesen mozognak.
- Ismernek, és szívesen játszanak népi játékokat.

8.7 A külső világ tevékeny megismerése

„Amit hallok elfelejtem, amit látok arra emlékszem, amit csinállok azt tudom is...”
(kínai közmondás)

A környező világ a legnagyobb tanító. A mindennapi élet számtalan felfedezni valót, élményt kínál olyan formában, amely a legnagyobb hatással van a kicsikre.

A gyermekek az óvodás korban ismerkednek meg a természettel, a környezettel, önmagukkal, a közösségi élet szépségeivel és megpróbáltatásaival. Aki képes meglátni a jót, a szépet a természetben, embertársaiban, a mindennapi életben, az harmóniában fog élni a világgal, óvni, védeni fogja az értékeket.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a család és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

Az óvodai életben a matematikai témakörben nincs önálló foglalkozás, ugyanakkor a matematikai tartalom mindent áthat. Állandóan jelen van a játékban, mesében, ábrázoló tevékenységben és rugalmas, fegyelmezett gondolkodásra, az ötletes megoldások keresésére nevel.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb tárgyi környezet formai, mennyiségi, alakú, nagyságbeli, téri viszonyairól, alakul ítéliképessége, fejlődik tér-, sík és mennyiség szemlélete.

A matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat tevékenységeibe alkalmazza.

8.7.1 Célunk

A gyermekek környezetében lévő és a tágabb világ megismertetése, megszerettetése.

8.7.2 Óvodakert

Óvodánk nevelőtestülete elkötelezett a környezettudatos magatartás megalapozásában.

Feladatunk:

- Hogy lehetővé tegyük a gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését, hogy már óvodás korban találkozzanak a növények, zöldségek, fűszernövények gondozásával, felhasználási formájával.
- Hogy a kertben végzett tevékenységek személyiségfejlesztő hatása a környezeti nevelés területén sokrétűen érvényesüljön.
- Hogy a gyermekek találkozzanak az élő, élettelen természet egy-egy jelenségével, tárgyával, amelyekről közvetlen tapasztalatot szereznek.
- Hogy a kertben végzett munka -kertészkedés- közös tevékenység, közösség alakító-fejlesztő hatású legyen.
- Szeretnénk elérni, hogy az óvodában szerzett élmények, ismeretek beépüljenek az családi nevelésbe is, a gyógynövények, zöldségfélék használata az egészségmegőrzés érdekében.

Természetes környezetbe, mindent természetes módon megtapasztalni, természetes környezetben megfigyelni.

Az élő és élettelen környezeti tényezők leglényegesebb összefüggéseinek megvilágítása, a helyi sajátosságok bemutatásával.

Ráébreszteni az összefüggésekre, változásokra és ezáltal tapasztalatokhoz, ismeretekhez juttatni a gyermeket.

Megalapozni a természeti, és társadalmi környezethez fűződő pozitív érzelmi viszonyt.

8.7.3 A differenciált fejlesztés feladatai

Segítsük elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében, helyezünk hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák megalapozása, olyan képességek tudatos fejlesztése, amelyek szükségesek a természetes és az ember által létrehozott, környezettel való harmonikus kapcsolat, a környezeti problémák iránti érzékenység, a helyes értékrendszer a környezettudatos életvitel kialakulásához.

A mindennapi élet során természetesen kínálkozó alkalmak felhasználásával gazdagítani a gyermekek matematikai ismereteit.

Segíteni, átélteni a felfedezés, ráतालálás örömét, megalapozva bennük a pozitív viszonyt, a szándékos tanulást, az ismeretszerzést iránt.

Közvetíteni a természet örömforrás jellegét a sajátos nevelési igényű gyermekek felé. Fedezzék fel a szépet, tudjanak gyönyörködni benne.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatokhoz, ismeretekhez juttatni és azokat a tevékenységeiben alkalmazni.

Ismerje fel a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: fejlődjön ítélőképessége, tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.

Segíteni a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A néphagyományok, szokások megismertetése.

A családi, a tárgyi kultúra értékeit megszerettetni és védeni.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

8.7.4 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermek életkori sajátosságainak megfelelően megtanul tájékozódni és eligazodni a szűkebb és tágabb természeti környezetben.
- Különbséget tud tenni az évszakok, napok, napszakok között.
- Megtanulja értékelni a természet szépségét, annak növény és állatvilágát, óvja, védi gondozza azokat. Tudatosul benne, hogy mi is a természet részei vagyunk.
- Van ismerete az elemi természetvédelemről pl. madáretetés, környezetvédelemről energia, víz, eszköztakarékosság.
- Képes megszerezni az élőlényeket.
- Tudja személyi adatait (lakcím, név, életkor, szülők neve, foglalkozása, testvérek neve).
- Megnevezi a saját testrészeit, érzékszerveit.
- Ismeri a köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérés, a kulturált étkezés, tisztálkodás, öltözködés illemszabályait.
- Aktív, cselekvő személyiséggel fordul a világ felé, és fogékony az új dolgok iránt.
- Ismeri lakóhelye főbb közintézményeit, néhány környezetében lévő épület funkcióját.
- Megnevezi a közlekedés eszközeit, néhány alapvető szabályt
- /jelzőlámpa színeit, jelentését, gyalogátkelőhely jelzését/.
- Képes mennyiségeket összehasonlítani (több, kevesebb, ugyanannyi).
- Hosszabb, rövidebb, egyforma hosszú, magasabb, alacsonyabb, szélesebb, keskenyebb.
- Tud matematikai műveleteket végezni a tízes számkörben.
- Megnevezi a térbeli állások helyzetének irányait (jobb, bal, előtt, mögött, alatt, fölött, mellett, között).
- Alakzatokat, tárgyakat, élőlényeket válogat különféle szempontok alapján.
- Síkbeli alakzatokat válogat tulajdonságaik szerint (kör, négyzet
- háromszög).
- Ismer néhány mértani testet (kocka, gömb).
- Megkülönbözteti a jobbra- balra irányokat, érti a helyeket kifejező névutókat (pl.: alá- fölé, közé stb.).

8.8 Tevékenységekben megvalósuló tanulás

„Cselekvés az, ha megmutatjuk, hogy tudjuk.”
(Richard Bach)

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

8.8.1 Célunk

Az óvodás gyermek a környezetéből és az óvodai élet során megszerzett ismereteinek, tudásának fejlesztése.

A gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezés, és olyan kompetenciák kialakítása, melyek képessé teszik a gyermeket az iskolai életre.

8.8.2 Az óvodapedagógus feladatai

Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

8.8.3 A differenciált fejlesztés feladatai

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A gyermeki kíváncsiság és tevékenységi vágy kielégítése.

A gyermek tapasztalatainak, ismereteinek bővítése, gyarapítása, rendszerezése, képességeinek, kreativitásának fejlesztése.

8.8.4 A tanulás lehetséges formái az óvodában

Az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás (szokások alakítása),

- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

8.8.5 Az óvodapedagógus tevékenysége a tanulás irányítása során

- Személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.
- Figyelembe veszi a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát, ehhez igazítja a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit.

- Szükség esetén rugalmasan változtat előzetes tervein.
- Csoportos tevékenységek esetén is figyel az egyéni szükségletekre, és a gyermekek egyéni igényeinek megfelelő módszereket, eljárásokat alkalmaz.
- A gyermekek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeli, az egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk.
- Visszajelzéseit, értékeléseit világosan, egyértelműen fogalmazza meg, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkozólag.
- Az egyéni képességekhez viszonyítva értékeli a teljesítményeket, törekszik a folyamatos, pozitív visszajelzésekre.
- Pedagógiai munkájában olyan munkaformákat és módszereket alkalmaz, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre.
- A nevelést, tanítást segítő eszközöket és a nevelési, tanítási módszereket rugalmasan, a pedagógiai prioritásokkal összhangban választja ki és alkalmazza.

8.8.6 A fejlődés várható eredménye

- Képes figyelemösszpontosításra, problémamegoldó kreatív gondolkodásra.
- Kialakulóban van a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is.
- Érdeklődő a környezet tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt. Meglátja az elemi okozati összefüggéseket.
- Feladatainak végrehajtásában kitartó, kialakul szabálytudata, feladattudata.
- Önkéntelen figyelme a szándékos, és tartós figyelem felé halad.
- Kialakul tér- és időészlelése.
- Képes ún. gondolati, vagyis megértésen alapuló emlékezésre, tudatos emlékezetbe vésésre.
- Érthetően, folyamatosan kommunikál. Érzelmait, gondolatait meg tudja fogalmazni, élményeit el tudja mesélni.
- Képes az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttekkel és gyermektársakkal.
- Az iskolai tanulás megkezdéséhez rendelkezik megfelelő ismeretekkel, készségekkel, képességekkel, önfegyelmel.

8.9 Boldog óvoda program

Óvodánk nevelőtestülete 2017-en csatlakozott a programhoz.

A Boldogságóra Integrált Program a pozitív pszichológia legújabb kutatási eredményeit dolgozza fel azzal a céllal, hogy elősegítse a gyerekek és fiatalok mentális egészségének és jóllétének fejlesztését, támogatva őket abban, hogy boldogabb és kiegyensúlyozottabb életet élhessenek, ugyanakkor egészséges megküzdési stratégiákkal reagálhassanak az élet elkerülhetetlen kihívásaira.

Célunk:

- Fejleszteni a gyerekek, problémamegoldó képességét.
- Szélesíteni a gyerekek látókörét és gondolkodás módját.

- Testi, szellemi és társas erőforrásokat építeni.
- Ellensúlyozni a negatív érzelmeket.
- Csökkenti az agressziót a gyermekközösségekben
- Miközben nevelünk, mi magunk is boldogabbá válunk.

8.10. „Biztonságos Óvoda”

Elsődleges cél az óvodások érzékenyítése, biztonságos közlekedésre felkészítése a korcsoport sajátosságait figyelembe véve.

Mivel óvodás korban még nem beszélhetünk önálló közlekedésről, ezért a korosztálynak megfelelően az alapok elsajátításához egy kidolgozott módszertani anyagot használunk az ismeret átadásában.

Célunk:

- A gyermekek, mint védtelen közlekedők közlekedésének biztonsága.
- Megtanítani, mi a helyes és mi a helytelen a közlekedésben.
- Az alapvető közlekedési ismeretek játékos átadása.
- Szülők és pedagógusok bevonása az attitűdváltozás elérése érdekében.

Mintakövetés szerepe a közlekedésre nevelésben:

A gyermek szinte akaratlanul és tudattalanul lemásolja környezetének szereplőinek viselkedését. Ebben a mintakövetésben segíti a szemléletes, képszerű, mozgásos sémákban történő gondolkodása is. A gyermek számára a szülők és az óvodapedagógusok az első számú „mintaadók”. A közvetlen környezetükben lévő felnőttek közlekedési magatartása, személyes példamutatása jelentős mértékben meghatározhatja a gyermek közlekedési szabályokhoz való hozzáállását. Amennyiben a gyermek azt látja, hogy a szülők, óvodapedagógusok betartják a közlekedés szabályait, s őt is hasonló szellemben nevelik, akkor a pozitív minta tovább öröklődhet.

9. Az óvoda hagyományos ünnepei

Óvodai életünk vezérfonalát az év körforgása, az évszakok ritmikus váltakozásának átélése és a hozzájuk kapcsolódó ünnepek, jeles napok jelentik.

A kisgyermek biztonságérzetét erősíti a megszokott életritmus, az óvodai élet újra és újra visszatérő egymásra épülő tagolt rendje.

A tevékenységformák évszakhoz igazodó témakörökben jelennek meg, amelyeket a soron következő ünnepre való készülődés hat át.

Minden csoportban törekszünk egy olyan folyamatosan változó sarkot kialakítani, amely az aktuális évszak - ünnep - hangulatát kelti.

A szokások, hagyományok a népi kultúra hordozói. A nép évszázadok alatt letisztult, legtisztább szellemi értékeit hordozzák. Az anyanyelv, a népdalok, a népmesék, népi játékok, népzene, néptánc, a népművészet és az ünnepek rejtett formában ezt az üzenetet sugározzák.

Az ünnep az emberi kultúra sajátos megjelenési formája. Akkor valódi, ha élmények és érzelmek teljességével átélt örömet nyújt. Jelentsen élményt számukra a készülődés, a várakozás izgalma, titokzatossága, hangulata.

Engedjük, sőt törekszünk arra, hogy a gyermekek minél aktívabban vegyenek részt az ünnep előkészítésében, lezárásában.

Az ünnepek jelentős alkalmak a gyermekek és az óvoda életében. A közös élmény erejével megteremtjük a hagyományokat, és közel hozzuk a szűkebb és tágabb környezetünk eseményeit. Az ünnepekkel közvetítjük egyetemes és nemzeti kultúránk értékeit, a jeles napok kapcsán felidézünk a népi hagyományokat. Az ünnep fényét emelheti a meglepetések, és az ajándékozás öröme. Az érzelmi ráhangolódást biztosítjuk az aktuális mesékkel, versekkel, dalokkal, játékokkal, zenehallgatással. Óvodánkban a helyi hagyományoknak megfelelően bizonyos ünnepeket a szülők részvételével szervezzük és bonyolítjuk le.

9.1 Célunk

Az ünnepre való készülődéssel, a közös öröm élményével, a gyermeki személyiség sokoldalú fejlesztése.

A közös élmény erejével a gyermekek közösséghez tartozásának erősítése.

Hagyományok ápolása.

9.2 Az óvoda feladatai

Örömtelivé, izgalmassá tenni a várakozás időszakát, lehetőséget teremteni változatos tevékenységekre, együtt játszásra, együtt munkálkodásra, tervezgetésre, ötletek kidolgozására, elképzelések megvalósítására.

Az ünnepek, megemlékezések megszervezése a gyermekek életkori sajátosságainak és az óvodák helyi sajátosságainak figyelembevételével.

Az ünnepek, a jeles napok, a hagyományápolás megtervezése úgy, hogy azok tartalma minden esetben értéket közvetítsen a gyermekek és a szülők felé.

Az ünnep külsőségeinek megteremtése, az óvoda, a csoportszobák díszítése.

Kialakítani az óvoda és a csoport hagyományait

A gyermekeket megterhelő, esetleg szorongással járó szerepeltetéseket elkerüli.

9.3 Fontosabb ünnepek és jeles napok

Ünnepek, jeles napok	Megvalósításának ideje
Vásár	szeptember végén az egész óvoda részvételével, saját készítésű portékákkal, a témához kapcsolódó zenével, énekekkel, mondókákkal, tánccházzal
Betakarítás, szüret	szüret, és az őszi termékek családoknál történő begyűjtése
Népmese napja	nagymamákat hívjuk mesedél előttre
Őszi egészség hét I-II.	témái: gyümölcs, zöldség, mozgás
Őszi mesetúra	október
Márton nap	november
Mikulás	csoportonkénti Mikulás-várás, majd az óvónők előadása
Advent	csoportonkénti készülődés
Lucázás	nagycsoportosok csoportól-csoportra járva jókívánságokat mondanak
Betlehemezés	a templomban megtekintjük az iskolás hittanosok betlehemi műsorát
Téli egészség hét	Témái: magvak, gyógyteák, tisztálkodás
Farsang	február
Télűző	tél végén „banyaégetés”, naphívogató, tavaszcsalogató mondókákkal, versekkel, dalokkal
Téli mesetúra	téma: a tél
Március 15	jelmezes össznépi felvonulás, toborzás, táncház, csata az óvoda udvarán majd koszorúzás a nagycsoportosokkal a kopjafánál
Húsvét	csoportonkénti készülődés és ünneplés
Komatálazás	a húsvétot követő héten a csoportok meglátogatják, megajándékozzák egymást.
Népviselő napja	mindenki hagyományőrző viseletbe bújik és tánccház tartunk a helyi táncosokkal
Költészet napja	az egész óvoda egyszerre szaval egy előre kiválasztott verset, majd a Lira vagy Golgota együttes megzenésített verseket énekel nekünk.
Anyák napi ünnepség	május
Tavaszi mesetúra	Téma: a tavasz
Gyermeknap, ballagás	május végén a középsősök ünnepélyes keretek között búcsúztatják a nagyokat, majd keretmesés gyermeknapi program kezdődik az udvaron a szülők részvételével

Az óvodánkban a szülők is betekinthetnek a gyermekeik életébe, azaz, az óvodai életbe. Jó néhány ünnepi alkalmon, jeles napon elvárjuk a szülőket, hogy egyrészt vegyenek részt az ünnepségen, másrészt, váljanak cselekvő részesei az óvodai tevékenységnek. Nagyon sokféle visszacsatolás működhet, és gyakorlatilag minden tevékenységformát gazdagítunk és gyarapítunk megszervezésével.

10. Az óvodai élet megszervezése

A nevelési év rendje, illetve a napirend és a hetirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését. Biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermek számára.

A napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A hetirend, különösen a nevelési év elején teljesen másképp alakulhat, mint a nevelési év végén. (Különösen a beszoktatás idején - rugalmasabb és alkalmazkodóbb). Később, az óvodai élet utolsó évében a hetirend és a napirend pontosabb betartását helyezzük előtérbe. A hetirend összeállításánál figyelembe vesszük, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a hetirend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

10.1 A nevelési év rendje

Az adott nevelési év működési rendjét az intézmény Munkaterve határozza meg.

A nevelési év	A nevelési év szeptember 1-től – augusztus 31-ig tart.
Az óvoda napi nyitva tartása	<p>Az óvoda heti és éves nyitvatartási idejének meghatározásáról a fenntartó dönt.</p> <p>Az óvoda hétfőtől péntekig reggel 6.00 órától – 17.00 óráig tart nyitva. (Az esetleges - miniszteri rendeletben meghatározott - munkanap áthelyezések érintik az óvoda nyitva tartását.)</p>
A nyári zárás	<p>A nyári zárás időpontját a fenntartó határozza meg, melyről a szülőket minden év február 15-ig a faliújságon elhelyezett hirdetményben, és az intézményi honlapon tájékoztatjuk.</p> <p>Nyári zárva tartás idején, az óvodában óvodai jogviszonnyal rendelkező gyermekek részére a bölcsőde épületében biztosítjuk a napközbeni ellátást.</p>
Óvodai nevelés nélküli munkanapok	<p>Az óvoda éves munkatervében nevelési évenként 5 nap nevelés nélküli munkanapot szervez. azokról legalább 7 nappal a nevelési nélküli munkanapot megelőzően tájékoztatja a szülőket.</p> <p>Az óvodai nevelés nélküli munkanapokon az óvoda a szülő igénye esetén ellátja a gyermek felügyeletét.</p>
Rendkívüli szünet	<p>Az intézmény igazgatója a fenntartó egyidejű értesítése mellett rendkívüli szünetet rendel el, ha:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rendkívüli időjárás, járvány, természeti csapás vagy más elháríthatatlan ok miatt az óvoda működése nem lehetséges, - az óvodában a hőmérséklet legalább két egymást követő nevelési napon nem éri el a 20° Celsius fokot. <p>A rendkívüli szünet elrendeléséről a főigazgató tájékoztatja a szülőket.</p>

10.2 Az óvoda napirendje

Nyitva tartás hétfőtől-péntekig reggel 6.30 -17.00 óráig.

A gyermekek reggel 6.30 órától 7.00 óráig, délután 16.00 órától 17.00 óráig az ügyeleti csoportszobában tartózkodnak, az ügyeletes óvónő felügyelete alatt.

Reggel 7.00 óra után a gyermekekkel a saját óvónőjük foglalkozik a saját csoportban.

10.3 A napirend időkeretei

10.3.1 Kiscsoportban

Napirend, kiscsoport	
Időkeret	tevékenységek
06.30 – 07.00	Ügyelet
07.00 – 08.30	Szabad játék, gyülekező csoportban/ Szabad játék a csoport-szobában.
08.30 – 10.30	Testápolás, reggeli. Az óvodapedagógus kezdeményezett irányított tevékenységek, tapasztalatszerzés, egyéni képességfejlesztés. Mozgásos tevékenységek
10.30 – 11.25	Testápolás, gyümölcsfogyasztás. Készülődés az udvarra. Levegőzés. Szabad játék, mozgásos tevékenységek.
11.25 – 12.15	Készülődés az ebédhez. Testápolás. Munka jellegű tevékenységek. Ebéd. Testápolás.
12.25 – 14.30	Mese. Pihenés.
14.30 – 17.00	Folyamatos ébredés. Testápolás. Uzsonna. Szabad játék a csoportszobában vagy a szabadban. Folyamatos hazabocsátás.

10.3.2 Középső csoportban

Időkeret	Tevékenységek
6.30.-7.00.	Csoportösszevonás- játék szabadon A gyermekek fogadás, a legfontosabb napi információk
7.00.-11.30	Szabad játék Tisztálkodás Tízórai Reggeli beszélgetés a szőnyegen, (időjárás, tevékenységek, hiányzók, ünnepek) mindennapos tevékenységkezdeményezések: mozgás, vers, mese, mondóka, rajzolás festés, ének, külső világ tevékeny megismerése Mindennapos testnevelés Egyéni felzárkóztatás, tehetséggondozás Játék a szabadban
11.40.-12.30	Ebéd Tisztálkodás Készülődés a délutáni pihenésre, mesehallgatás
12.30.-14.30	Délutáni pihenés
14.30.-15.00	Tisztálkodás Uzsonna
15.00.-17.00	Szabad játék az udvaron vagy a csoportszobában szülők érkezése a gyermekekért

10.3.3 Nagycsoportban

Időkeret	Tevékenységek
6.30.-7.00	Csoportösszevonás- játék szabadon A gyermekek fogadás, a legfontosabb napi információk
7.00 -11.35	Szabad játék Tisztálkodás Tízórai Reggeli beszélgetés a szőnyegen, (időjárás, tevékenységek, hiányzók, ünnepek) mindennapos tevékenységkezdeményezések: mozgás, vers, mese, mondóka, rajzolás festés, ének, külső világ tevékeny megismerése iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység, 45 percben mindennapos testnevelés Egyéni felzárkóztatás, tehetség gondozás Játék a szabadban
11.40.-12.30	Ebéd, tisztálkodás, pihenés, mesehallgatás
12.35.-14.20	Délutáni pihenés
14.20.-14.50	Tisztálkodás, uzsonna
14.50.-17.00	Szabad játék az udvaron vagy a csoportszobában szülők érkezése a gyermekekért

10.4 Étkeztetés

A gyermekek étkeztetéseinek időterve

Az óvoda saját étkezővel rendelkezik, az étkezések itt zajlanak, mindegyik csoportnak eltér az étkezési ideje, előbb a kiscsoportosok étkeznek, aztán a nagyok.

Tízórai:

Együtt: 8.30-tól -9.30-ig

Ebéd:

Kiscsoport: 11.25 – 12.15

Középső csoport: 11.40.-12.30

Nagycsoport: 11.40.-12.30

Uzsonna:

Együtt: 15.00-tól-15.25

Célszerű a korán (6.30-7.00) érkező gyermeket otthon megreggeliztetni.

Az óvodai szervezett tanulási folyamatok (foglalkozások), naponta általában 9⁰⁰-12⁰⁰-ig tartó időszakban zajlanak. Időjárástól függően (köd, -5 fok alatt, eső, viharos szél esetén nem) napi több óra levegőzést biztosítunk a déli étkezést megelőzően.

A nyári napirendet az a minél több levegőn való tartózkodásra építjük, a megfelelő időjárási viszonyokat figyelembe véve, pl. a délutáni alvás a leghűvösebb teremben.

11. Mérés, értékelés az óvodában

A mérést az OviKréta rendszerében végezzük, és ugyanott adminisztráljuk. Ha valamiben kimagasló a gyermek képessége, annak az egyéni fejlődési lapján, mint tehetség gondozás kell, hogy megjelenjen. A testi képességek mellett az értelmi, szociális képességekre is kiterjed ez. Az emlékezetre és a gondolkodásra is vannak utalások, és a teljes óvodai tevékenységeken történnek. A felmérések eredménye alapján készülnek el a fejlesztési tervek, és vannak vezetve a személyiségi lapok is. 4 és 5 éveseknél a DIFER méréseket is alkalmazzuk. Ezt követi az új fejlesztési lap megírása, a személyiség lapok vezetése, és a szükséges fejlesztési korrekciók.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát. A gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének mutatóit szempontok szerint tudja értékelni, hogy az életkorának megfelelően hogyan fejlődik, eléri-e az iskolakészültség kritériumait. A Fejlődési naplót „A gyermek fejlődését segítő megállapítások, intézkedések” és „Elért eredmény” mezők kitöltése után menteni, illetve véglegesíteni tudja a pedagógus. Véglegesítés után a fejlődési naplót már nem lehet szerkesztésre visszanyitni.

„A gyermek fejlődését segítő megállapítások, intézkedések” és „Elért eredmény” mezőknél megjelölhető, hogy a szülő számára generált dokumentumban ezeknek a mezőknek a tartalma megjelenjen-e. Az óvodapedagógusi megjegyzés csak belső feljegyzés, a szülő nem látja! A szülők tájékoztatása fél évente kötelező. Az óvónők a faliújságon elhelyezik a tájékoztatás időpontját, majd a szülők aláírásukkal igazolják, hogy a tájékoztatást megkapták. Ugyanakkor arra törekszünk, hogy a lehető leghamarabb megtörténjen az elektronikus felületre való áttérés, azaz, a szülők naprakészen, az oviKrétaból jussanak gyermekük állapotáról információhoz.

Felmérések időpontja

Kiscsoport:

November:

- bemenet vizsgálat
- fejlesztési terv megírása
- személyiség lapok vezetése

Február 15-ig:

- mérőlap kitöltése (oviKréta)
- az eddigi fejlődés értékelése,
- új fejlesztési terv megírása
- személyiség lapok vezetése

Május:

- mérőlap kitöltése (oviKréta)
- a februárban megírt fejlesztések értékelése
- személyiség lapok vezetése

Középső csoport:

Szeptember:

- DIFER mérés
- mérőlap kitöltése (oviKréta)
- fejlesztési terv megírása
- személyiség lapok vezetése

Február 15-ig:

- mérőlap kitöltése (oviKréta)
- az eddigi fejlődés értékelése
- új fejlesztési terv megírása
- személyiség lapok vezetése

Május:

- személyiség lapok vezetése
- a februárban megírt fejlesztések értékelése

Nagycsoport:

Szeptember:

- DIFER mérés
- Mérőlap kitöltése (oviKréta)
- új fejlesztési terv megírása
- személyiség lapok vezetése

február15-ig:

- Rövid Difer mérés a tankötelessé váló gyerekeknél
- Mérőlap kitöltése (oviKréta)
- az eddigi fejlődés értékelése
- új fejlesztési terv megírása
- személyiség lapok vezetése

Május:

- személyiség lapok vezetése
- a februárban megírt fejlesztések értékelése

Iskolába készülő nagycsoport:

Szeptember:

- Mérőlap a pedagógiai programban megfogalmazottak szerint
- fejlesztési terv megírása
- személyiség lapok vezetése

Február15-ig:

- Mérőlap a pedagógiai programban megfogalmazottak szerint
- az eddigi fejlődés értékelése
- új fejlesztési terv megírása
- személyiség lapok vezetése

Május:

- személyiség lapok lezárása
- februárban megírt fejlesztések értékelése

12. Az iskolaérettség elérést támogató munka

Az óvoda feladata a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges, testi, szociális értelmi érettség kialakítása, és az iskolai életmódra és életpálya-építésre való felkészítés

Az óvoda ezért:

Az iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munkát végez, támogatja az iskolaválasztást, és megfelelő, kétoldalú kapcsolatot tart fenn az iskolával.

A szociálisan iskolaérett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok
- egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának,
- munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

13. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

13.1 A tanügyigazgatást támogató munka

Az óvoda minden munkatársa naprakészen vezeti az adminisztrációhoz szükséges papíralapú és online felületeket (oviKréta). A szülőknek a szükséges segítséget az elektronikus felületekben való tájékozódásra biztosítják.

13.2 A pedagógiai munka eredményességének értékelése

13.2.1 Intézményi önértékelés

Az önértékelés célja, hogy az óvodára vonatkozó sajátos elvárások teljesülésének értékelése alapján, a vezető a nevelőtestület bevonásával, az intézményre vonatkozóan meghatározza a kiemelkedő és a fejleszthető tevékenységeket, majd erre építve fejlesztéseket tervezzen, fejlesztési feladatait intézkedési tervben rögzítse, szervezeti és egyéni tanulási, önfejlesztési programokat indítson, hogy azután az újabb önértékelés keretében vizsgálja a programok megvalósításának eredményességét.

Ebben a tevékenységben az óvoda azért vesz részt és azért alkalmazza, hogy a napi munkájában a lehető legjobban segítse partnerei, közöttük is elsősorban a szülők és gyermekeik szakszerű nevelését, fejlesztését, ellátását.

13.2.2 A TÉR működtetésének támogatása

A jogszabályi elvárásoknak megfelelően, éves belső teljesítményértékelés (TÉR) bevezetésére került sor az óvodában.

Ennek legfontosabb céljai a következők.

- Pedagógusaink ösztönzése a minőségi munkavégzésre
- Az elmúlt évek értékelési gyakorlatának egyszerűsítése
- A belső és külső értékelések szakmai és jogszabályi összehangolásával a különböző értékelési formák eredményeinek becsatornázása.
- Az intézmény mérési értékelési rendszerén alapuló, és egyéb adatok figyelembevétele (gyermekek megfigyelése, mérések, intézményi eredmények).
- Az értékelések objektívebbé tétele.
- Az általunk kidolgozott belső teljesítményértékelési rendszer sikeres bevezetése
- Pedagógusaink ösztönzése a minőségi munkavégzésre
- Belső szervezetünk továbbfejlesztése a pedagógusok teljesítménye által
- Eddigi értékelési tapasztalataink kritikus módon történő felhasználása
- Olyan belső értékelési rendszer meghonosítása, melynek eredményeként ösztönző-motiváló jelleggel lesz lehetőség az értékelés eredményeire épülő differenciált bérezésre

13.3 A pedagógiai munka fejlesztése

Az új Alapprogram szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző – köztük az innovatív – pedagógiai törekvések, mivel az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését.

Éppen ezért, feltétlenül fontos, hogy a mindennapi gyakorlatban használható, a pedagógiai közösségünk számára elfogadható, a gyermekek fejlesztését elősegítő új módszereket ismerjünk meg. Ennek részletes kibontását tartalmazza a továbbképzési program, valamint a támogatott önfejlesztés, a nevelési értekezletek azon része, amelyen a gyakorlatba ültethető eljárásokat, módszereket ismertetünk meg az óvodapedagógusokkal.

14. Legitimációk

14.1 A Nevelési Program elkészítése és nyilvánossága

A Bokréta Önkormányzati Óvoda és Bölcsőde Nevelési Programját a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (1). alapján, az érvényes jogszabályok figyelembe vételével, a főigazgató a nevelőtestület bevonásával készítette el.

A nevelési program a kötelező tartalmi elemek jogszabályi változása esetén kötelezően módosítandó.

A nevelési program a fenntartó jóváhagyásával érvényes.

A nevelési program fenntartói jóváhagyása után nyilvános, az megtekinthető a KIR-ben, az óvoda honlapján, és az óvodában a főigazgatónál, hivatalos időben.

Jóváhagyta a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 69. § (1) e) alapján:

Tompa, 2025. június 27.

Horváth Tóth Andrea

Horváth-Militicsiné Tóth Andrea

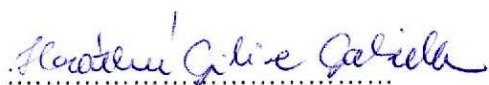
Főigazgató

14.2 Nevelőtestület

A tompai Bokréta Önkormányzati Óvoda és Bölcsőde Nevelőtestülete az Óvoda Nevelési Programját 2025. június 27. napján tartott ülésén a 2011. évi CXCV. törvény 63 § (1) f) alapján megtárgyalta és elfogadta.

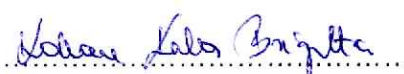
Tompa, 2025. június 27.

Jegyzőkönyvvezető

Jegyzőkönyv hitelesítő

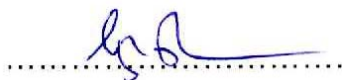

Jegyzőkönyv hitelesítő

14.2 Szülői Szervezet

A tompai **Bokréta Önkormányzati Óvoda és Bölcsőde** Szülői Szervezete az Óvoda Nevelési Programját 2025. június 27. napján tartott ülésén a 2011. évi CXC. törvény 69. § (1) h) alapján megismerte és véleményezte.

Tompa, 2025. június 27.

Jegyzőkönyvvezető

Jegyzőkönyv hitelesítő

Jegyzőkönyv hitelesítő

14.3 A fenntartói legitimáció

HATÁROZAT

Tompa Város, mint a Bokréta Önkormányzati Óvoda és Bölcsőde (6422 Tompa, Szentháromság tér 16, OM 027702) fenntartója, az Intézmény

Pedagógiai Programját

a 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) alapján, 81/2025.(IX.18.) számú határozatával

jóváhagyja.

Véleményezés

A Bokréta Önkormányzati Óvoda és Bölcsőde, óvoda helyi nevelési programja a következő öt évre átfogó, világos, ésszerűen követhető és betartható.

A pedagógiai program az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának szellemében készült, minden részletre kiterjedő, átgondolt pedagógiai munka.

A törvényes előírásokkal ellentétes szabályozást nem találtam. Könnyen áttekinthető, szerkezetileg jól tagolt, belső rendezettsége logikus, tartalmazza a lényegi elemeket, nyelvezete közérthető.

A fejlődést biztosító feladatok rendszere átgondolt, tudatos munkát takar, amelyben megvalósulhat a gyermeki személyiség optimális kibontakoztatása.

Az óvoda által meghatározott nevelési elvekben hangsúlyosan érvényesül a gyermekek tisztelete, elfogadása és megbecsülése, amely kifejezi a gyermeki jogok tiszteletben tartását.

A gyermekek nevelésén túl jelentős hangsúlyt kapott a tehetségek gondozása, kiemelése, ezzel párhuzamosan a bármely hátrányban élő gyermekek felzárkóztatása minden területen.

A rengeteg feladat és fejlesztés mellett helyet kap a programban a sok-sok játék, mese, kirándulás és hagyományok ápolása.

Mindig szem előtt tartva azt, hogy első az itt nevelődő gyermek boldogsága és a gyermekkor megőrzése.

A Szülői Szervezet az óvoda Helyi nevelési Programját elfogadja.

Tompa, 2025.06.27

Hajós Éva
Szülői Szervezet elnöke

JEGYZŐKÖNYV

Készült: A Bokréta Önkormányzati Óvoda és Bölcsőde alkalmazotti értekezletén.

Helye: Tompa 6422 Szentháromság tér 16

Ideje: 2025. 06.27.

Jelen vannak: Horváth-Militicsiné Tóth Andrea Főigazgató

az intézmény dolgozói

/ a mellékelt jelenléti ív alapján 19 fő/

Jegyzőkönyvvezető: Horváthné Gilicze Gabriella

A főigazgató köszönti a jelenlévőket, ismerteti a napirendi pontot:

- II. A Bokréta Önkormányzati Óvoda és Bölcsőde Helyi nevelési Programjának ismertetése.

Nyílt szavazás: Alkalmazotti közösség 19 – fő

Igen: 19 fő Nem: 0 fő Tartózkodott: 0 fő

Az intézmény alkalmazottai, a Bokréta Önkormányzati Óvoda és Bölcsőde A Bokréta Önkormányzati Óvoda és Bölcsőde Helyi nevelési Programjának ismertetése.

/2025 HATÁROZAT

A Bokréta Önkormányzati Óvoda és Bölcsőde Helyi nevelési Programjának az alkalmazotti közösség elfogadta.

Horváth-Militicsiné Tóth Andrea megköszöni a részvételt, bezárja az értekezletet.

Tompa, 2025.06.27.

Jegyzőkönyvvezető: *Horváthné Gilicze Gabriella*

Hitelesítők: *Szabó István*

Horváthné Gilicze Gabriella

A Bokréta Önkormányzati Óvoda és Bölcsőde Nevelési Programja

Jelenléti ív

Bokréta Önkormányzati Óvoda és Bölcsőde, Helyi nevelési Programjának
elfogadása
2025.06.27.

1.	Bokorné Korbelt Renáta	Bokor' Korbelt Renáta
2.	Gémes Bernadett	Gémes Bernadett
3.	Horváthné Gilicze Gabriella	Horváth' Gilicze Gabriella
4.	Horváthné Kaszala Éva	Horváthné Kaszala Éva
5.	Horváthné Tóth Andrea	Horváth
6.	Kissné Váradi Ilona	Kissné Váradi Ilona
7.	Kollárné Kabai Brigitta	Kollár' Kabai Brigitta
8.	Kozla Lászlóné	Kozla Lászlóné
9.	Krisztinné Földes Ibolya	Krisztin' Földes Ibolya
10.	Lukácsné Osztrogonác Éva	Lukács Osztrogonác Éva
11.	Martonosi Erika	Martonosi Erika
12.	Neszvecskó-Szitarity Anita	Neszvecskó-Szitarity Anita
13.	Posztranya Petra	Posztranya Petra
14.	Csonka Beáta	Csonka Beáta
15.	Tamasiné Gyémánt Nikolett	Tamasiné Gyémánt Nikolett
16.	Szalainé Stefkó Szilvia	Szalainé Stefkó Szilvia
17.	Szalma Istvánné	Szalma Istvánné
18.	Simon Szilvia	Simon Szilvia
19.	Zomboráczné Matos Tímea	Zomboráczné Matos Tímea

A Bokréta Önkormányzati Óvoda és Bölcsőde Nevelési Programja

TOMPA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉTŐL

☒ 6422 Tompa, Szabadság tér 3.
✉ tompaonk@tompa.hu

☎ 77/551-500
☎ 77/551-510

KIVONAT

Készült: Tompa Város Önkormányzat Képviselő-testületének **2025. szeptember 18-án** tartott **nyílt** ülésének jegyzőkönyvéből.

81/2025.(IX.18.) Képviselő- testületi határozat

Bokréta Önkormányzati Óvoda és Bölcsőde Óvodai Nevelési Programja

Tompa Város Önkormányzat Képviselő testülete megtárgyalta, és a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről, valamint a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásainak megfelelően jóváhagyja a Bokréta Önkormányzati Óvoda és Bölcsőde Óvodai Nevelési Programját.

A Képviselő-testület felhívja a főigazgató figyelmét a nevelési program rendszeres felülvizsgálatára, a jogszabályi változások követésére, továbbá gondoskodjon a program vonatkozó dokumentumainak a nevelési közösség (szülők, dolgozók) számára való hozzáférhetővé tételéről.

Határidő: azonnal, folyamatos végrehajtás
Felelős: Kovács Gábor polgármester
Horváth-Militicsiné Tóth Andrea főigazgató

**Erről: polgármester, képviselők, jegyző; Pénzügyi bizottság;
Bokréta Önkormányzati Óvoda és Bölcsőde
- értesülnek -**

Kmft.

Kovács Gábor sk.
polgármester

Jezsekné Kovács Szilvia sk.
jegyző

A kivonat hiteles:

Labanczné S. Tünde
Labanczné Simity Tünde
ügyintéző